

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENECE

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:
Enostolpna petina vrsta
mali oglaš po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglaš nad
45. ram višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglaš v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
orazniku ob 4. uri jutraj.

Poštmina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopisi
so ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne spre-
toma. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Enakopravnost.

Enakopravnost državljanov se izraža v praksi tako, da se čuti vsak državljan(ka) na ozemlju svoje državne organizacije človeka, ki v vseh panogah javnega življenja tako sodeluje kakor vsak drugi, ki prispeva za vzdrževanje javnih poslov in potrebo po svoji gospodarski moči tako kakor on in tudi za kritje svojih javnih potreb prejema toliko, kakor vevlevata čut socialne pravičnosti in obči interes.

V državi, kjer naj vlada enakopravnost, pa ne velja to pravilo samo za posamezne državljanke, ampak tudi za organične skupine državljanov (verske, stanovske, narodne itd.). Tudi te se ne smejo čutiti zapostavljene.

Tudi naša državna ustava pravi, da smo v kraljevini SHS vsi državljani (in logično tudi vse organične skupine državljanov) enakopravni. Kako pa izgleda enakopravnost v praksi?

Ni še minilo 10 let, odkar smo se Slovenci v bivši Avstriji z vsem naporom svojih sil borili za jezikovno enakopravnost. Slovenska parlamentarna delegacija se je morala leta in leta boriti za vsak dvojezični poštni pečat, da ne govorimo o drugih še mnogo važnejših točkah tedanjega našega splošnonarodnega programa. V slične razmere se vračamo počasi tudi danes, kljub enakopravnosti, ki jo izreka vidovdanska ustava, kakor smo se morali nekdanj boriti kljub jasnim določbam § 19 avstrijskega zakona za svoje narodne pravice.

Nekdanji boj se je sukal okoli priznanja, da smo tudi mi enakopraven narod. Mnogim se je naš nekdanji boj za narodne naše pravice zdel prazna farsa. Toda praktični madžarski politiki so uvidevali, da boj za narodno enakopravnost ni prazna beseda in boj Madjarov za znani »in« v označbi »e. in kr.« je bil velikanskega praktičnega pomena, ker je končna zmaga v boju za neznanost besed »in« prinesla Madjarom tudi gospodarsko enakopravnost, ki je rešila deželi vsako leto na stotine milijonov, ki so ostali doma.

Mi smo danes v zelo sličnem položaju. Na nas kar dežuje uradnih tiskovin, ki jih naši ljudje ne razumejo, a tudi če jih razumejo, žalijo njihov čut enakopravnosti. Šola, pošta, železnica, da omenjamo le najvažnejše panoge naše javne uprave, nas osrečujejo z neslovenskimi tiskovinami, ki jih moramo kot državljani, kojih jezik je drugim enakopraven, z vso odločnostjo odklanjati, tudi zato, ker to ni v skladu z ustavo. V naših šolah se morajo otroci učiti dveh jezikov, v ostalih delih države pa le enega. Kakor nekdanj, tako se bodo tudi danes marsikomu zdele naše pritožbe glede jezikovnega zapostavljanja neumestne, a niso prav nič neumestne, ker se ravno iz takih navideznih malenkosti najbolj vidi nepriznavanje Slovencev kot naroda, ki ima kot organična cel na ravno tako pravico do enakopravnosti kakor posamezen državljan.

Kakšne težke realne posledice pa ima nepriznanje Slovencev kot naroda v jezikovnem oziru, vidimo iz poročila o včerajšnji seji naše najuglednejše gospodarske korporacije, trgovske in obrtne zbornice. V tej korporaciji so zastopani pridobitni sloji vseh političnih strank, tako da smemo smatrati govore in izjave resnih naših mož na včerajšnji seji za zelo objektivno merilo celokupnega našega javnega razpoloženja.

Po besedah objektivnih mož smo prišli v svoji ustavni nam zamčenji enakopravnosti že tako daleč, da je padla kruta beseda o demontiranju slovenskega gospodarstva. Trgovska in carinska državna politika se na potrebe Slovenije ne ozira; denar za belniško zavarovanje roma iz Slovenije ne nanaša kam, doma ga ostaja razmeroma le malo; davkov plačuje Slovenija nerazmerno mnogo z ozirom na števílo svojega prebivalstva in na možnost izkoriščanja njegove delovne sile, zato pa ostajajo najvažnejše kulturne, gospodarske in socialne ustanove brez najpotrebnejših državnih dotacij; — vse, ker praktično nismo enakopravni ne v jezikovnem, še manj v gospodarskem oziru.

Kljub neoporečnim dokazom naših prvih gospodarskih strokovnjakov pa se bodo še vedno našli ljudje, ki bodo v svoji politični zaslepljenosti in strasti še naprej pogrevali svojo abotnost, da je priznanje Slovencev kot naroda v jezikovnem in logično tudi v gospodarskem oziru za Slovence v današnjih raz-

Kako postopa RR-režim s katoliškimi škofi.

Zagreb, 11. dec. (Izv.) Povodom izjave ministra za vere glede poslednjega bivanja katoliškega episkopata v Belgradu, bo objavljena v službenem glasilu zagrebskega nadškofa »Katoliški list« sledeča izjava:

1. Katoliški episkopat se je vpisal ob priliki prihoda v Belgrad v dvorno knjigo in v dvorskem maršalatu zaprosil za sprejem v avdienco od Nj. Vel. kralja. V maršalatu mu je bilo rečeno, da se pride do avdience s posredovanjem g. ministra za vere. Ker katoliški episkopat ni prišel kot politični faktor, temveč kot reprezentant katoliške cerkve v Jugoslaviji, zato se intervencije ni poslužil.

2. Po prvi konferenci pri ministru za vere so škofje čakali na dan za nadaljevanje dogovorjenih pogajanj. Ker pa minister ni prišel tudi popoldne v ministrstvo, niti ni povedal razloga, zakaj se konferenca ne nadaljuje, je predsednik konference episkopata zapustil Belgrad.

3. Tudi v predsedstvu vlade se je prosilo za avdienco. Od šefa vlade pa ni prišel cel dan niti negativen, niti pozitiven odgovor. Drugi dan po odhodu predsednika konference episkopata so bili trije škofje sprejeti od ministrskega predsednika Pašića. Notranji minister ni sprejel trojice škofov, ki so prišli k njemu glede preganjanja grko-katolikov v

Bosni, temveč jih je dal sprejeti po nekem podrejenem uradniku.

4. Na konferencah katoliškega episkopata, ki so se vršile v Zagrebu, so škofje predložili vsa gravamina, po katerih katoliška cerkev lahko s pravico zahteva sanacijo. Episkopat je o vsem tem sestavil spomenico za merodajne činitelje in jo v posameznih točkah utemeljil in razložil, da bi vlada lahko prišla nasproti episkopatu, da se povoljno rešijo vsa tista vprašanja, v katerih se cerkvi delajo krivice. Dejstvo je, da episkopat ni imel možnosti predložiti svoje pritožbe iz razlogov, ki sem jih navedel. Vsakemu seveda prepuščamo, da po svoji volji, kakor pač hoče, te odnose škofov napram vladi označi z dejanskim sporom. — Dr. Bauer.

5. Kar se tiče bivanja škofov v Mariboru je izdan službeni komuniké, ki se glasi:

»Na konferenci se je razpravljalo o položaju, ki je nastal z vrnitvijo škofov iz Belgrada.«

Iz vsega se vidi, da se postopanje naše vlade napram katoliški cerkvi v naši državi in napram njenim zastopnikom ne da popraviti s praznimi demantiji, temveč z delom.

(Glej o vsem tem tudi današnje pojasnilo med članki našega lista. — Op. uredn.)

Dremajoč politični položaj.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Ker Pašić še vedno ni ozdravil in ne prihaja ne v parlament ne v predsedništvo, traja zastoj v notranje-političnem življenju še naprej. Mnogo se komentira časnikarski dvoboj med Ljubo Jovanovićem in inšpektorjem trgovskega ministristva Dragišo Stojadinovićem in sinom predsednika vlade Rade Pašićem. V današnjih belgrajskih listih proti Stojadinović z nadaljnimi odkritji o zvezah Rade Pašića z ljudmi, ki na lahek način zaslužijo milijone. Rade Pašić proti s sodiščem.

Vladno časopisje na široko razpravlja o spopadu med Pribičevićem in Leontićem. Vsi treznejši ljudje odobravajo, da je Pribičević odklonil izzivanje na dvoboj. Ti dogodki bodo imeli za posledico, da se bodo razmere v

Orjuni razčiščevale.

Stjepan Radić je danes s Puceljem odpoval v Maribor na bojni pohod proti SLS. V Belgradu je vzbudilo veliko pozornost, da je Stjepan Radić dosedaj ni upal javno zborovati na Hrvatskem in da so za mariborsko zborovanje sklicali orožništvo, da bi Radića branili pred ljudskim navdušenjem. Radić in Pucelj nosita v Maribor v svojih torbah za slovenske kmete večje carine za pluge, za slovenske delavce pa carine za železo. Zato sta dobila regimni orožništva. Predsednik narodne skupščine je sicer nekoliko boljši, vendar zelo težko opravlja svojo službo. V parlamentu zbuja pozornost, da politični položaj dremuje. Zato večina poslancev v ministrstvih radi intervencij.

Radićevci bi radi prišli v Trbovelsko družbo!

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Današnje »Novosti« prinašajo pod naslovom »Oko Trboveljske družbe« sledečo vest:

»21. decembra se bo vršila na Dunaju seja upravnega odbora te družbe, ki posredno dirigira v naši državi celotno proizvajanje in prodajo premoga. Tudi se, da je neka kapitalistična skupina, ki se naslanja na neke radićevce, postavila zahtevo, da naj se ji da prava

vica do sindikaliziranja proizvajanja in prodaje premoga in da se ji na ta način da monopol za prodajo premoga. O tej zahtevi se bo razpravljalo na tej seji Trboveljske družbe na Dunaju. Pot eksponent te skupine se omenja firma Kaufmann in tovariši v Brodu na Savi. To je zelo zanimivo, ker so tukaj vpleteni znani politiki nekaterih naših strank.«

Razdor v radikalnem klubu se vedno bolj očituje.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Na današnji seji radikalnega kluba je prišlo do ostrih spopadov med zastopniki struj, ki obstajajo v radikalnem klubu in klubovim predsednikom Živkovićem. Ta spopad je zavzel take oblike, da je trenutno pretila nevarnost, da pride do splošnega pretepa. Na popoldanski seji bi moral klub razpravljati o Brodarskem sindikatu. Kakor znano, je vlada v finančni zakon sprejela poseben člen, s katerim se vlada pooblašča, da prevzame Brodarski sindikat v svoje roke.

Pred skupščinsko sejo je radikalni poslanec Franičević odšel h klubovemu predsedniku Živkoviću, da bi se z njim dogovoril o nekaterih važnih zadevah. Predsednik ga je nagnal s težkimi izrazi, vsled česar je Franičević proti nastopu klubovega predsednika protestiral. Z njim je soglašal Ljuba Jovanović, vsled česar je prišlo med Jovanovićem in Živkovićem do ostrega besednega dvoboja.

To priliko je porabil Živkovićev nasprotnik Kocić. V dolgem govoru je očiglasno njegovo postopanje in teroriziranje poslancev v klubu. Odločno se zahteval, da predsednik s takimi nastopi preneha. Proti Kociću pa je merah politična zabloda in da so vsi, ki zahtevajo avtonomijo za Slovenijo, največji škodljivci našega naroda! Zalostni zaslepljenci!

nastopil njegov star nasprotnik, bivši skupščinski podpredsednik in njegov protikandidat v njegovem volivnem okraju, Dragović. Tekom besednega boja je prišlo do ostrih spopadov. Padali so krepki izrazi, ki so se slišali v kuloarje.

Ko se je predsedniku posrečilo pomiriti duhove, je prišla na vrsto razprava o Brodarskem sindikatu. Ta razprava je bila še živahnjša kot prejšnja neljuba debata. Posebno ostro je nastopil proti vladi Andrić, ki je kritiziral celokupno vladno delovanje posebno pa delovanje železniškega ministra. Zahteval je, da mora priti vlada s konkretnimi predlogi pred klub, potem šele bo klub zavzel konkretno stališče. V najzadnjem prerekanju se je radikalni klub razdelil, ne da bi prišlo do kakršnegakoli sklepa.

Ti dogodki v radikalnem klubu so zelo zanimivi za stanje ki vlada v radikalnem klubu. Opaziti je že dalje časa, da nastopa Jovanovićeva struja v zadnjem času vedno bolj odkrito. To je posebno pokazalo zagrebsko zborovanje, na katerem se je Marković odkrito pridružil Jovanoviću. Poročali smo že, da je na zborovanju predvsem vzbudilo pozornost, da sta radikalna prvaka v svojem govoru precej krepko namignila na pripravljenost radikalne stranke za revizijo ustave.

Proti temu so številni radikalni poslanci

dvignili svoj glas, češ, da Jovanović s svojo skupino izpodkopa Pašićevo avtoriteto. Radikalno časopisje, predvsem pa njim na čelu »Balkan«, se je odločno postavilo v bran proti Jovanovićevim poskusom. Današnji »Balkan« preli Jovanoviču in vsem, ki mu sledi, z usodo Stojana Protića in drugih. Opozarja jih, naj ne poskušajo nadaljevati politike izoliranja predsednika Pašića.

Na razvoj te borbe, ki dobiva vedno ostrejši obrise, se v političnih krogih z zanimanjem gleda. »Samouprava« je k tem dogodkom zavzela svoje stališče, posebno pa poudarja v uvodnem članku druge momente, ki so se pokazali o priliki zborovanja radikalov v Zagrebu. Namera radikalov je, da se na račun radićevcev razširijo po Hrvatskem. »Samouprava« namreč trdi v uvodniku, da je radikalna stranka že od nekdanj stremela za tem, da se razširi na vse pokrajine. Zato Radićevi zagrebski listi nimajo prav nobene pravice očitati radikalom nelojalnost. Radikalna stranka bo nadaljevala svoje delo v tej smeri, čeprav bo to na škodo njenih sedanjih zavetnikov. »Samouprava« uvodnik je dovolj jasen dokaz, kake namere imajo radikali z Radićem.

Kraljeva dvojica v Zagrebu.

Zagreb, 11. (Iv.) V nedeljo jutraj se pripeljeta v Zagreb kralj Aleksander in kraljica Marija. V Zagrebu bosta ostala več dni. Kralj bo v Zagrebu obhajal svojo krsno slavo.

Dr. Korošec v Medmurju.

Čakovec, 11. (Izv.) V začetku prihodnjega tedna pridejo semkaj dr. Korošec, Stjepan Barić in dr. Šimrak. Imeli bodo več shodov po Medmurju in v Varaždinu. Kmetje jih pričakujejo z velikim zanimanjem. Znano je, da je v varaždinski županiji HPS najboljše organizirana.

Resne posledice Puceljevega nastopa proti kmetskim interesom.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) V parlamentarnih krogih, posebno med radićevci in drugimi poslanci, se je danes mnogo razpravljalo o včerajšnji seji odseka fin. odbora, ki je razpravljala o carinskem tarifu. Kakor smo včeraj poročali, je bila na vrsti razprava o carinah na pluge. O tem poročajo vladni listi, in sicer kakor smo že včeraj poročali, da je Pucelj kljub predlogom poslancev in celo drž. podtajnika Neudorferja, zahteval, da se uvozna carina na pluge ne odpravi. »Politika« piše o tem sledeče:

»Carinski odsek fin. odbora je včeraj pretresal uvozne carine na kmetijske predmete. Izvršile so se razne spremembe. Dr. Neudorfer je načel vprašanje, da se plugi oproste carine. Podpirali so ga Protić, Sečurov, Lorković, Demetirović in Pušenjak. G. Pucelj pa je zahteval, da se uvozne carine na pluge znižajo samo na polovico. Ko je to vprašanje prišlo na glasovanje, je opozicija z nekaterimi radikali in radićevci izglasovala sklep, da se plugi popolnoma oproste uvozne carine.«

Tako poroča »Politika«. Mi navažamo to poročilo zato, da se Pucelj ne bo mogel opravičevati, ozir. napačno informirati svojih pristašev. To je ponoven dokaz, kakšno kmetško politiko vodi G. Pucelj, ki je glasoval proti temu, da bi se v slučaju, če bi se bil sprejel Puceljev predlog, plugi podražili. Kakor rečeno, so posebno radićevski poslanci zelo veliko govorili o tem predlogu in glasovanju Pucelja in se skrajno nezadovoljno izražajo o Puceljevem nastopu. Boje se, da bi jih lahko Pucelj nastop, ki je zastopal v fin. odboru ne samo sebe, ampak Radićev klub, lahko kompromitiral pred kmetскими volivci, posebno zato, ker Radićeva stranka vedno neglaša, da je predvsem kmetška stranka.

Nekateri Radićevi poslanci so celo izjavili, da bi bilo o tem vprašanju treba razpravljati na klubovi seji in izdati eventualno posebno poročilo, da se klub ne strinja s Puceljevim nastopom. Po tem svojem nastopu za »kmetške pravice«, je Pucelj odpoval v Maribor, da tamkaj ponovno razloži pristašem, kako resno zastopa kmečke interese.

Proti izdajalski politiki Stjepana Radića.

Zagreb, 11. dec. (Izv.) Bivši podpredsednik Radićeve stranke in bivši poslanec Tomo Jalžabetić objavlja odprto pismo na Stjepana Radića, v katerem pravi, da je sporazum med radikalni in radičevci samo utrdil stanje, stvorjeno za PP režima. Politiko Stjepana Radića imenuje Jalžabetić izdajalsko politiko za ves hrvatski narod, ki živi danes v slabših razmerah kot kdaj prej. Jalžabetić izraža trdno prepričanje, da bo hrvatski narod pri prihodnjih volitvah dostojno obsodil Radićevo politiko in zapustil njegovo stranko.

Mobilizacija orožništva ob priliki Radičevega shoda.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Povodom koncentriranja orožnikov ob priliki zborovanja Stjepana Radića v Mariboru, so narodni poslanci Zebot in tovariši naslovili na notranjega ministra sledeče vprašanje:

»Gospod minister Stefan Radić, oziroma njegova stranka je napovedala za dne 13. decembra 1925 javno zborovanje v Mariboru. Proti temu, da napravila g. minister zimski izlet tudi v Maribor, nima nihče nič oprekati. Kakor pa se poroča iz zanesljivega vira iz Maribora, in se te vesti potrjujejo, je politična oblast odredila, da morajo orožniške postaje v okrajih Maribor in Ptuj poslati dne 12. decembra orožnike v Maribor, tako da bo na vsaki postaji ostal samo po en orožnik. Izgleda, da je politična oblast odredila celo mobilizacijo orožništva v strahu za dragoceno Radićevo življenje. Ker Slovenci nismo narod morilcev in ubijalcev, ampak visoko spoštujemo kulturo, mirotvornost in človečanstvo in odklanjamo vsako nasilje, si dovoljujem vprašati g. ministra:

1. Ali mu je znana mobilizacija orožništva in policije v Mariboru z dne 12. in 13. decembra 1925?

2. Ali bo g. minister Stjepan Radić iz lastne blagajne plačal stroške mobilizacije? Prosim za pismen odgovor.

Zebot, nar. poslanec in tovariši.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Na današnji seji narodne skupščine je bila soglasno sprejeta madriška svetovna poštna konvencija. K besedi se je oglasil samo posl. Škulj, ki je predlagal razne koristne spremembe glede poštnega prometa, tako denarnega, kakor tudi paketi. Stal je razne utemeljene predloge, katere je minister sprejel. Minister je izjavil, da se govorniku zahvaljuje. Prihodnja seja narodne skupščine bo jutri ob 10 dopoldne z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda.

DNEVNI RED FINANČNEGA ODBORA.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Na 15. t. m. je eklicana seja fin. odbora s sledečim dnevnim redom: Sprememba uredbe o draginskih dokladah glede 200 domov. Uporaba viškov dohodkov v drž. tiskarni v Belgradu. Predlog glede oškodovanja po povodni in regulacije Save.

ZA ONEMOGLE DELAVCE JUŽNE ŽELEZNICE.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Poslanec Pušenjak je poslal železniškemu ministru sledeče vprašanje: Pri prejšnji družbi Južne železnice je bilo vse staro osebje zavarovano za starost pri dveh pokojninskih zavodih in enem provizijskem zavodu. Za delavce, ki so člani provizijskih zavodov, je družba iz družbenih sredstev odmerila stalno provizijo po »normah za priznanje družbenih provizij«. Po smrti takega delavca je preostali rodbini člana bila zagotovljena miloščina iz družbenih sredstev. Poslanec navaja, da se je tudi pri rimskem paktu glede Južne železnice: ta zadeva upoštevala. Navaja člen 17, ki je »lobren v finančnem zakonu za leto 1924/25. Z ozirom na ta člen so po prevzemu Južne železnice v državno upravo delavci, ki so bili nesposobni za delo, pa niso bili člani provizijskih zavodov, vlagali na ljubljansko ravnateljstvo prošnje za odmero normalne provizije. Ravnateljstvo je te prošnje s priloženimi izrednimi provizijskimi zneski na podlagi starih predpisov poslalo prometnemu ministru v odločbo. Do danes ni prišla nobena rešitev, čeprav ležijo te prošnje v ministru nad poldrugo leto. Raditega zahteva od ministra, da naj zadevo prouči in takoj nemudoma vse potrebno ukrene, da se popravijo očitne krivice, ki se gode v službi onemoglim delavcem prejšnje Južne železnice in njihovim rodbinskim članom. Od ministra zahteva takojšen tozadeven odgovor.

ZA NAGRADE POLICIJSKIM USLUZ- BENCEM.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Posl. Pušenjak je stavil na notranjega ministra vprašanje radi izplačila nagrad za čezurno delo in nočno službo policijskih uslužbencev v Sloveniji, kakor se izplačujejo v drugih pokrajinah. Zahteval je, naj se ukine člen 255 fin. zakona za leto 1924-25 in da naj se nagrade, dokler ne bo zakonskih možnosti, izplačujejo iz policijskega fonda notranjega ministristva.

V ZADEVI AGRARNE REFORME.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Posl. Pušenjak je stavil na ministra za agrarno reformo vpra-

šanje glede kmetijskih posestev, ki so pod agrarno reformo. V tem vprašanju zahteva, da se posestva kmetov, ki sami obdelujejo svoja posestva in ki pri likvidaciji veleposestev ne bodo prišla v poštev, osvobodijo agrarne reforme potom potrebne odredbe v fin. zakonu, ker ni upati, da bi bil zakon za likvidacijo veleposestev v doglednem času sprejet.

ZA DRUŽINE ZRAKOPLOVCEV.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Vojni minister je predložil skupščini zakonski predlog o zavarovanju oseb, ki služijo pri zrakoplovnih oddelkih. S tem zakonskim načrtom hoče preskr-

beti ponesrečence, njih vdove in sirote. Zakon je bil soglasno sprejet.

GOSPOD PUCELJ SE BOJI ČASNIKARJEV.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Na današnji seji carinskega odbora je posl. Pucelj protestiral proti temu, da časnikarji poročajo o poteku seje. Ta zahteva je zelo zanimiva in jasno kaže, da bi hotel Pucelj, da ne bi o njegovem delovanju v tem odseku javnost ničesar izvedela. Ta izjava nikakor ni v skladu z Radičevimi nastopi proti tajnosti diplomacije, kajti Pucelj zahteva tajnost parlamentarnih odbo-

V vladi poka in škriplje.

Belgrad, 12. dec. ob pol 1. (Izv.) Na včerajšnji seji radikalnega kluba je prišlo poleg ostalih vprašanj v razpravo tudi vprašanje sestave naše delegacije, ki bo odšla v Ameriko ter tam poskušala najeti večje posojilo. V tem oziru sta se pojavili dve popolnoma nasprotni gledišči. Ena skupina je za to, da gre v Ameriko samo finančni minister z izveleci. Gotovi izvenparlamentarni krogi pa želijo, da se finančnemu ministru z ozirom na njegove zveze s Pašićem da za spremljevalca še železniški minister Radojević.

Cilj tega je popolnoma jasen. Raditega je

Pašić izjavil, da bo v slučaju, če bi njegov predlog ne prodrl v klub, moral nastopiti s tem, da da ostavko, da se položaj popolnoma razčisti. Na včerajšnji klubovi seji je Pašić, ki osebno radi boleznimi ni bil navzoč, dobil na svojo stran večino poslancev, ki so zato, da odpotuje v Ameriko finančni minister Stojadinović.

Nasprotno pa so radičevci popolnoma na strani mnenja omenjenih činiteljev, da mora iti tudi Radojević. Radi tega velikega nasprotja so se pozno zvečer po Belgradu raznesle govorice o skorajšnji vladni krizi.

Slovenija in socialne dajatve.

Javnost bo gotovo zanimalo, da je Slovenija, kar zadeva bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavcev, najbolj vestna plačnica. Slovenija namreč plača, kakor se je ugotovilo na seji Trgovske zbornice 11. t. m. 75 odstotkov, dočim plača Hrvaška le 40% in Srbija

le 5% tega, kar bi sicer morala plačati! Toda kljub tej vestnosti Slovenije je centrala bolniškega in nezgodnega zavarovanja od 1. julija 1922 skozi 10 let v Zagrebu, nato pa bo v Belgradu. Komentar nepotreben.

Pisatelj Finžgar o Mohorjevi družbi in o naši univerzi.

Včeraj je predaval pisatelj Finžgar v Ljudskem domu o Slomškovem kulturnem delu. Njegovo predavanje bomo čimprej prinesli v celoti. Za danes povzemamo iz predavanja, ki je bilo po vsebini izredno bogato in tudi z govorniške strani mojstrsko, samo dve stvari, ki jih baš te dni ne moremo dovoljkrat naglašati.

Mohorjeve knjige se razdeljujejo te dni med ude in čas je prišel, da pokažemo resno voljo, da dvignemo število udov zopet na predvno višino. Morebiti Družba visokega števila udov nikdar ni tako zaslužila kakor sedaj, ko je urednik njenih publikacij eden naših najboljših kulturnih delavcev, ki pozna duševne potrebe našega naroda kakor malokdo. Finžgar je na željo Prosvetne zveze razvil na kratko delovni program Mohorjeve družbe za bodoča leta. Poleg Koledarja, čigar vsebina bo vsako leto prav tehtna, primerna za predavanja po naših društvih, in poleg leposlovnih in verskih spisov bo izdala Družba lepo vrsto znanstvenih knjig, ki jih pri nas rabi vsakdo. Takoj prihodnje leto bo izšla biologija. Sledilo ji bo nadaljevanje zgodovine slovenskega naroda. Ko bo zgodovina končana, bo pričel izhajati zanimivo pisan zemljepis slovenskega naroda, ki se bo seveda nanašal na vse zemlje, kjer prebivajo Slovenci, in bo klical nami in zanamcem: Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči! Ker je Staretova občna zgodovina že pošla, bo izdala Družba novo občno zgodovino v štirih zvezkih. Vsakdo, ki bere časopise, potrebuje vsaj majhnega konverzacijske-

ga slovarja, ki mu tolmači neznane izraze iz raznih strok. Tudi tak slovar bo Družba izdala. Zato je pa dolžnost vsakega Slovenca brez ozira na stan, da je njen ud; saj je Družba naša ljudska univerza.

Besedo »univerza« je porabil predavatelj, da je zaključil predavanje s tole mislijo: Te dni se mnogo govori, da bi mi utegnili svojo univerzo izgubiti. Stranke se sestajajo in posvetujejo, kaj bi bilo storiti. Gospoda moja, kaj je narod brez univerze?! Poprej smo bili otroci, dokler nismo imeli panja, iz katerega so letale naše kulturne čebelice po vsej Sloveniji. Dokler narod nima svoje univerze, ni kompletan, mu nečesa manjka. Ali je mogoče misliti, da bi nam bratje odrezali to glavo našega naroda. Glavo našega duševnega dela? Tega si niti misliti ne moremo! Če bi se pa le zgodilo, sem prepričan, da bo vsakdo, ne samo inteligent iz Ljubljane, ampak poslednji bribovec porabil vsa dovoljena sredstva, da bo storil vse, kar je mogoče, da to prepreči! Če bi pa mi Slovenci smrt naše univerze prenesli s kako lenivo brezbriznostjo, potem nimam drugega reči nego to: **izbrisimo vsako sled slovenskega jezika od brizinskih spomenikov do danes in rapišimo na grob naše kulture eno samo besedo, ki jo je zapisal mož, ki je na današnji dan pred 7 leti umrl, namreč besedo: Hlapci!**

Poslanje, kakršnega morebiti dvorana Ljudskega doma še ni slišala, je pričalo, da je predavatelj spregovoril pravo besedo ob pravem času.

Beleške.

Kaj torej? »Kmetiski list« piše, da bo 13. decembra v Mariboru na zboru zaupnikov »Zveze slov. kmetijskega ljudstva« govoril g. Stjepan Radić. »Jutarnji list« v Zagrebu pa piše, da bo shod »Hrvaške seljačke stranke« v Mariboru. Vsaj za ime se dogovorite na tem zboru!

»Edino prava pot«, pravi »Kmetiski list«, je pot k hrvatski seljački stranki in to da so oni našli. Sedem let so jo iskali in hvala Bogu — našli. Toda kolikokrat so že rekli, da so na edino pravi poti. Tudi takrat, ko so glasovali za vidovdanske ustavo. Kaj, če ste se spet prevarali in prehiteli?

»Pet ministrstev« so imeli dolgo časa v svojih rokah pristaši SLS, vpije »Kmetiski list«. Štirje ministri (ne pet) SLS so bili v vladi tri mesece (niti cele). Radičevi so pa že pet mesecev in g. Pucelj je bil skoro dve leti. Ali ve ta gospod, da so kmetom pod radičevsko vlado na cesti krave rubili in ne pod vlado, kjer so bili štirje ministri SLS? To naj bi povedal kot uspeh svoje torbe.

Abd-el-Krim ponuja mir.

London, 11. dec. (Izv.) »Westminster Gazette« poroča, da je Abd-el-Krim pooblastil njenega marokanskega dopisnika Canninga, da se pogaja za mir na podlagi od Francozov in Špancev določenih pogojev.

Pariz, 11. dec. (Izv.) Agence Havas poroča, da je Abd-el-Krim pripravljen priznati versko oblast marokanskega sultana, zahteva pa popolno politično avtonomijo za Rifovce in pravico vzdrževati svojo armado.

ZUNANJEPOLITIČNA LAZPRAVA V FRANCOSKI ZBORNICI.

Pariz, 11. dec. (Izv.) Za včeraj pričakovano veliko razpravo o vnanji politiki so preložili v sporazumu z načelniki strank. O položaju v Siriji in Maroku bo dala vlada potrebna pojasnila dne 18. decembra. Pred koncem razprave je komunist Cachin silovito napadal Združene države ameriške in označil njihovo držanje napram Franciji za nemoralno. Desničarski nacionalisti so Cachinu ploskali.

Krediti za Sirijo in Maroko so bili sprejeti s 365 glasovi proti glasovom socialistov, kredit za francosko poslaništvo pri Vatikanu pa z 280 proti 108 glasovom.

AMERIKA ZA PRIZNANJE RUSIJE.

Washington, 11. dec. (Izv.) Senator Borah je predlagal v senatu, da Združene države priznajo sovjetsko Rusijo.

ZAUSNICE V RIMU.

Rim, 11. dec. Comm. A. Rosi je včeraj v veži hotela »Moderno« oklofutal odvetnika Filippellija, bivšega ravnatelja »Corriere Italia« no, ker se je bil neprijazno izrazil o fašizmu in Mussoliniju.

Zadeva snrejem a škofov v Belgradu.

Način, kako je bil v Belgradu na merodajnih mestih sprejet katoliški episkopat Jugoslavije, je med katoličani države zbudil opravičeno nejevoljo. Nasprotno časopisje bi to zadevo rado spravilo s sveta in je zategadelj z veseljem pograbilo izjavo, ki jo je dja. kovski škof Akšamović dal »Politiki« in na podlagi katere hoče zdaj n. pr. »Jutro« dokazati, da si je celo afero kratkoma izmislil — »Slovenec«, da hujška zoper državno oblast! Nasproti temu izjavljamo, da so naše informacije bile popolnoma točne. Kar se tiče avdi-jence na dvoru, je fakt, da se ta avdi-jenec ni vršila, dasi je nadškof Bauer, ki je pred-sednik ožjega odbora kat. episkopata, zanj zaprosil z vpisom v knjigo za avdi-jence, kakor je običajno. Stoji tudi, da minister za notranje zadeve odposlanstva ni sprejel. Kar se tiče ministra za vere, so se škofje z njim razgo-varjali enkrat. Dogovorjena pa je bila še ena avdi-jenca. Škofje so prišli v pravem času, mi-nistra pa ni bilo, tudi ni obvestil škofov, za-kaj ga ni.

Kar se tiče min. predsednika Pašića, je odposlanstvo dobilo odgovor, da jim bo na-slednji dan dal točen odgovor o avdi-jenci, ker pa tega odgovora ni bilo, sta dva člana odposlanstva odpotovala, ako pa je bil spre-jet pozneje ta ali oni škof, ki je bil po svojih poslih v Belgradu ostal, se ne more smatrati, da je bilo sprejeto odposlanstvo jugoslovan-skega episkopata. Glede dvora in sebe je mi-nister za vere sam v belgrajskih listih potrdil stvar, kakor smo jo mi javili. Četudi je bil zunanji povod sestanaka v Mariboru godovanje škofa Karlina, se da iz dejstva, da so bili pu-vabljeni nanj ravno člani ožjega škofovskega odbora, jasno sklepati, da je bil namen sestan-ka razgovor o vtihih v Belgradu. »Jutro« naj zato štedi z izrazi kakor »politična in žurna-listična perfidij«, češ da se od katoliške strani izvija kulturni boj. Kako so naši škofje miroljubni, je najsijajnejši dokaz ravno pismo škofa Akšamovića.

Belgrad, 11. dec. (Izv.) Današnji belgraj-ski listi priobčujejo izjavo predsednika ško-fovske konference. Te izjave so v vseh krogih vzbudile veliko zanimanje in različne komen-tarje. Predvsem se naglašja, da je odločna iz-java predsedništva škofovske konference po-polnoma jasno dokazala, da so vse vesti, ki so jih prinesli belgrajski in tudi naš list, gle-de sprejema deputacije škofov v Belgradu, popolnoma resnične. Zato je splošno mnenje, da je stališče ministra za vere, ki se je opravičeval z raznimi izjavami, omajano. Kot ak-tivni minister bi namreč vsekakor moral iz-javiti, da jih spravlja v zvezo z dejanskim stanjem.

Naznanila.

Družabni klub Redni občni zbor Družabnega kluba z običajnim sporedom se vrši v soboto dne 12. t. m. ob osmih zvečer v starejšinskih prostorih Akademike doma (poleg hotela Union) v interu nadaljnjega obstoja kluba je želeli kar naj-številnejše udeležbe članov.

»Boženi preludije« za orglje se dobijo za zni-žano ceno 15 Din pri skladatelju Karlo Adamić Koprivnica, Hrvatsko.

Redni občni zbor Narodne galerije se vrši v soboto dne 12. dec. ob pol 4 uri popoldne v Na-rodnom domu, pritišče desno.

11. redni občni zbor Društva trgovskih potni-kov in zastopnikov za Slovenijo in Ljubljani se vrši dne 3. januarja 1926 ob 9. uri zvečer v restavraciji »Ljubljanski Dvor«, Ljubljana, z dnevnim redom v smislu pravil § 16 e. Pravico glasovanja imajo li člani, ki so vse obveznosti napram društvu poravnali. — Prijateljski sestanek članov se vrši ns predvečer dne 2. januarja ob 8. uri zvečer v re-stavraciji »Zvezdica«. Istemu iz prijaznosti prisostvu-je tudi tajnik Trgovske in obrtne zbornice, g. Mo-horić ter se člani vabijo, da se sestanka v čir večjem številu udeležijo. — Odbor.

Pevska vaja v Zgor. Šiški se bo vršila v to-rek in ne v ponedeljek, kakor prvič dogovorjeno. Potrebne božične pesmi bodo pripravljene. — Pe-vovodja.

Klub esperantistov v Ljubljani priredi danes v dvorani »Kazine« v proslavo rojstnega dne dr. Zamenhofa, avtorja esperantskega jezika, akademi-ju s petjem, nagovorom, deklamacijami in godbo. Temu sledi prosta zabava. Pri akademiji sodeluje tudi operni pevec g. L. Kovač. Začetek ob 20.

Predavanje v Društvu »Sotac« v Ljubljani. Da-nes v soboto dne 12. t. m. predava v salonu pri »Levuc ga. Jerica Zemljanova«, voditeljica gos-podinske šole na Mladiki v Ljubljani, in sicer o temi: »Važnost dobrega in razumnega gospodinj-stva«. K temu lepemu, važnemu predavanju vabi-mo vse člane in prijatelje kakor tudi gospe in gos-podične z željo, da se ga v obilnem številu udele-že. Začetek predavanja ob pol 21. uri. Vstop vsem prost.

Občni zbor Avtomobilskega kluba kraljevine SHS, sekcije Ljubljana, se vrši dne 13. decembra 1925 (v nedeljo) ob 10.30 dopoldne v lastnih pro-storih, Kongresni trg 1-1. (Kazina). Prosimo p. n. člane, da se istega sigurno udeležijo.

Dijaški vestnik.

Seja Akademike zveze. Danes ob 2 popoldne bo važna seja A. Z., na katero naj pridejo poleg odbornikov in predsednikov društev tudi zastop-niki odsekov. — Predsednik.

Najlepše božično darilo nudi vsakemu loterija Jugoslovanske Matice, koje žrebanje se vrši 20. de-cembra. Dobitki obsegajo dve motorni kolesi in 25 navadnih motnih in ženskih koles. Srečke po Din 10 so napredaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske Matice v Sloveniji, v vseh ljubljanskih trafikah. Tiskovni zadrugi, Matični knjigarni in pisarni Ju-goslovanske Matice v Ljubljani, Selenburgova ul. 7, 11. nadst. Izžrebane številke bodo objavljene v vseh slovenskih dnevnikih. Kdor zažene dobitek, ga lahko takoj dvigne, odnosno se mu dostavi po železnici. Kdor še nima srečke, naj si jo nabavi najkasneje do 15. decembra.

Vse zimsko blago

za moške obleke, račlane, ulstre i. t. d.
se prodaja od danes naprej

10-15% ceneje

v razpošiljalnici

Josip Ivančič
Ljubljana, Miklošičeva c. 4

Ne zamudite ugodne prilike!

Dnevne novice.

Izstop g. Ivana Hribarja iz javnega življenja. Prejeli smo in priobčujemo: Vsled izredno ostrega mraza sem dobil hud bronhialni katar. Vsled tega se, dokler bo trajala zima, ne bom mogel udeleževati ne sej ne shodov. Pa tudi sicer mi visoka starost nalaga paziti na svoje zdravje. Glede na to sem se odločil stopiti v popolno politično zatišje in sem iz tega razloga danes odložil predsedstvo mestnega odbora Narodno radikalne stranke. — V Ljubljani, dne 11. decembra 1925. — I. Hribar.

Smrtna kosa. Včeraj dopoldne ob 11 je umrl v Trzinu g. dr. Anton Vučina, okrožni zdravnik. Dosegel je starost 69 let. Pokojni je oče g. dr. Leona Vučina, komisarja državnih železnic v Ljubljani, in gospe Vide Bleiweis, soproge inž. Fedora Bleiweisa, sina šefzdravnika OUZD g. dr. Dem. Bleiweisa. Pogreb bo v nedeljo ob 15 na tržiško pokopališče. — Na Vrhu pri Sv. Treh Kraljih je umrl 11. decembra pri svojem sinu, župnemu upravitelju, g. Franc Miglič, bivši organist na lgu in pri Sv. Križu pri Litiji. Pogreb bo v nedeljo ob 2 popoldne.

Osebnosti. Upokojena sta: Martin Humek, upravnik državne drevnice v Ljubljani in Ivan Fišer, okrajni veterinar v Šmarju (kozjanski okraj).

Iz učiteljske službe. Za stalno učiteljico v Kočevju je imenovana Marija Horvat-Nosan, doslej učiteljica v Ribnici.

Zlata roža. V nedeljo, 6. decembra, je sveti oče po starem obredu blagoslovil »zlato rožo«, namenjeno za belgijsko kraljico Elizabeto. Navzoč je bil tudi škof Ferdinand de Croij, kateri je nesel dragoceno papežovo darilo kraljici v Bruselj.

Umestna carinska odredba. Avstrijsko trgovsko ministristvo je oprostilo vsake carine tako pri uvozu kakor izvozu vse vrste blaga, ki ima samo do 1 kilograma netto-teže, v kolikor že ni prosto, — izvzemši žlahtnih kovin pri izvozu in izdelke iz žlahtnih kovin pri uvozu kakor tudi monopolne predmete pri izvozu in uvozu — počenši od 7. decembra t. l. Tudi za našo državo bi bilo umestno zgornjo odredbo upeljati, kajti uradno poslovanje za tako malenkostno težo blaga stane državo gotovo več, kakor pa prinese carina. Uradovanje bi se olajšalo in druge večje in važnejše stvari bi prišle pri zacarinjenju hitreje na vrsto. Naše poslanice prosimo, da stavijo pri obravnavanju carinskega zakona na vseh merodajnih mestih tozadevne predloge.

Redka mladoporocena. V Trzinu na Dolenskem sta bila v adventu poročena I. Intihar, star 66 let in N. Prelesnik, stara 78 let.

Med kolemi simplon-ekspresa. V Palanki so pod vagonom simplon-ekspresa prihajajočega iz Pariza, našli Rusa, bivšega oficirja Wranglove armade. Hotel je na ta način priti do Carigrada in od tam nazaj v Rusijo, da bi spet videl domovino in svoje. Mož je v tej strašni legi (privezal se je bil z jermenom k cemu) prebil že 54 ur. Ko so ga potegnili izpod vagona, je bil od mraza in glada napol mrtev. A zdaj pride najlepše: namesto da so temu siromaku kako pomagali, da bi prišel do zaželjenega svojega cilja, — so ga zaprli. Tako izgleda dandanes človekoljubnost...

Žrtov politike. Radivoj Krajač, slušatelj na juridični fakulteti v Subotici, je bil obenem tudi predsednik kulturnega podpornega društva »Bodočnost«. Kot član delokratske stranke je bil v začetku opozicijskega, imajoč za seboj tudi večino v odboru. Naravno da so se podpore delile največ pristašem opozicije na univerzi. Tega pa niso prenesli dijaki, ki so pristaši današnjega vladnega tabora, in tako je prišlo v neki dvorani za časa predavanja do pretepa, v katerem je dobil Krajač toliko batin, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Dijaške knjižice.

Začetkom decembra se je zaključilo na naših srednjih šolah prvo trimesečje v znamenju vsestranske nezadovoljnosti: pri dijakih radi številnih slabih redov, pri profesorjih radi kope novih pisarij in pri starših radi nerazumljive vsebine in oblike dijaških knjižic. In ta nezadovoljnost si išče duška... Javnost je vznemirjena.

Letos je namreč naučna uprava razširila enotno notranje poslovanje na celo državo. Namesto prejšnjih dveh poluletij smo dobili tudi pri nas tri trimesečja. Namesto šestih splošnih konferenc in njim sledečih opominov in graj se vrše sedaj koncem vsakega meseca konference razrednih učnih zborov za vsak razred posebej, a le tri glavne konference celokupnega profesorskega zbora na leto. Nekdanje razrednice so zamenjali »Dnevnik (rada)«, te knjige vsebujejo prostor, oziroma rubrike za urnik, za termine nalog in njihov naslove, za prosta predavanja, ekskurzije, za imena učencev in mesečne ocene, za zapisnike mesečnih razrednih sej zlasti pa za dnevne zapiske profesorjev o času in načinu pouka v šoli (o obdelani tvari) tekom celega leta. Prejšnji glavni katalog je nadomestila »Vpisnica« za trimesečno redovanje ter matične podatke o učencih, in pa »Beleške« za mesečne reče; a ker slednje nimajo rubrike za sumiranje teh redov, je potrebna še posebna preglednica. Nov je nadelje »izveštaj«, v katerem poročajo razredni starešine (razredni-

Njegove poškodbe so tako težke, da jim bo po mnenju zdravnikov najbrže podlegel.

Razglas velikega župana mariborske oblasti o prigrasitvi zasebnih žrebcev k licencovanju. Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebcev se razglasa, da morajo lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenilni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, prijaviti te žrebce najpozneje do 1. januarja 1926 pri onem okrajnem glavarju (mestnem magistratu), v čigar okolišju je žrebec postavljen. Pri prigrasitvi žrebca, ki se izvrši pisмено ali ustno, se mora obenem naznaniti: a) ime, priimek, bivališče in občina žrebčevega lastnika; b) pasma in rod, starost in barva, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozorjamo, da se za žrebce toplotnih pasem pod štirimi leti in za mrzlokrvne žrebce pod tremi leti splošno ne daje dopustilo za spuščanje. Svoječasno bom razglasil, kje in kdaj bo pregledovala komisija prigrasene žrebce in dajala dopustila (licenco). Pripominjam, da je razpisani rok 1. januarja 1926 skrajni rok: na pozneje došle prijave se ne bom mogel ozirati. — Veliki župan mariborske oblasti: Dr. Pirkmaier, s. r.

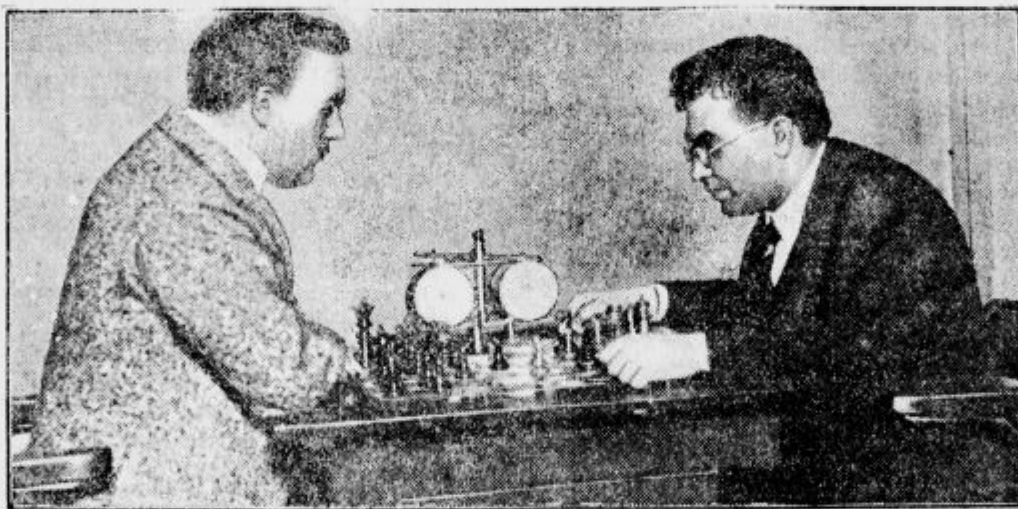
Čipke čipkarski sukanec, papirce, kletine in vse druge čipkarske potrebščine kupite najceneje pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo.

Veneta Ekimo žari,
Najbolji mraz ga rešabi.
Saj je na severni strani
Prinesel Nansen »BUDDHA« čaj!

Iz Ljubljane.

Ljubljanski veliki župan v Beogradu. Včeraj se je pripeljal ljubljanski veliki župan v Beograd in takoj odšel k ministristvu za notranje zadeve. Ko je vstopil v kabinet, je žandar vrata skrbno zaprl, potem pa se nekoliko naglil z glavo na vrata. Šlihal je sledeči razgovor: »Vi ste veliki župan iz Ljubljane? Še vedno? (Tu je šlihal žandar neko mrmranje, ki se je slišalo kakor »Fremdkörper v možganih«). — »Da, še vedno!« — »Jaz vas občudujem; vaša, eh, vztrajnost je nedosegljiva! Ali niste razpisali občinskih volitev v Ljubljani?« — »Da, pa zopet preklicali!« — »Na moje izrečno povelje preklicati, jeli?« — »Da, na vaše izrečno povelje!« — »Ali me še ne razumete?« — »Ne!« — »E, pa onda zbogom! Me boste mogoče razumeli čez nekaj dni!« — Ko je ljubljanski veliki župan iz kabineta odhajal, ga ni žandar več tako strumno pozdravil kakor ob njegovem prihodu...

Ljubljanski radikali — zedinjeni. Ljubljanski radikali, ki so bili desle ločeni v dve skupini, ena pod vodstvom Hribar-Zupaničevim, druga pod dr. Ravniharjem, se bosta ze-

Z moskovskega šahovskega turnirja.
Bogoljubov (levo) in Reti (desno).

dinili. V nedeljo dne 13. t. m. — 13 je nesrečna številka — se bodo zbrali v veliki dvorani Narodnega doma. Tam bosta postavljeni dve mali mizi, ki jih bodo porinili skupaj. Ta procedura pa bo samo simboličen akt, ker je radikalov v Ljubljani komaj za eno omizje.

Redukcija uradništva pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani. Poštno ministristvo hoče štediti. Kakor se zanesljivo doznava, se bo v kratkem izvršila pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Ljubljani večja redukcija uradništva in dnevničarjev, ki bodo odpušteni, uradniki bodo pa premeščeni k drugim poštnim ravnateljstvom in k ministristvu.

Izredni občni zbor Nabavljalne zadruge se je vršil sredi ob osmih ob veliki udeležbi. Večer je bil buren. Zadrugniki so izrekli nezaupnico staremu odboru radi nekaterih lahkomišelnih nepazljivosti, dokler ne bo zaveda za zadrugo neškodljivo urejena. Nato se je izvolil nov odbor, ki bo vodil dosedanje zadrugne posle ter uredil zadrugo čevljarno tako, da ne bo škode za zadrugo. Občni zbor je trajal do enajstih zvečer.

Krekova prosveta — zveza uradnic in trgovskih nastavljenk ima v ponedeljek v Alojzijevešču predavanje ob polnosni uri. Predava g. Zor o planinah s skioptičnimi slikami.

Rokodelski dom. V ponedeljek, 14. t. m., bo v dvorani Rokodelskega doma predavanje s skioptičnimi slikami. Predaval bo univ. profesor dr. Ivan Fabijan o svetih krajih na Francoskem. Opisal nam bo Paray-le Monial in Lurd. Vstop k predavanju je prost. Pričetek točno ob 8. uri zvečer.

Umrl je včeraj zjutraj v Leonišču g. Davorin Sladonja, ravnatelj Slovenske banke. Star je bil šele 42 let. Pogreb bo danes popoldne ob pol 2. uri.

Razstava v Jakopičevem paviljonu. Jutri, v nedeljo ob 11. uri se otvori v Jakopičevem paviljonu razstava akad. slikarja Jaro Hilberta in kiparja Vlado Slovička. K otvoritvi se vabijo vsi, ki se zanimajo za lepo umetnost. V vseh razstavnih prostorih bo zakurjeno.

Zaključek damskega tečaja. Damski prikrejevalni tečaj, ki ga je priredil urad za pospeševanje obrti in Ljubljani pod vodstvom strok. učitelja Alojzija Knaflija, se je zaključil 5. t. m. z največjim zadovoljstvom. Tečaj je obiskovalo 39 šivilj in 6 krojačev. Pouk je trajal skupno 120 ur, poučevalo se je kroje za vsakovrstno damsko oblačilo in tudi za perilo. Zaključku je prisostvoval poleg strok. učitelja ravnatelj urada za pospeševanje obrti g. Ing. Oguljič, ki je v svojem govoru stvarno razložil pomen te vrste tečajev ker so radi čisto izpreminjajoče mode za šivilje in krojače zelo potrebni, da se lahko poleg ročnega dela vsak seznani tudi z teoretično stranjo svojega poklica, naglašal je tudi važnost strok. izobrazbe radi močne konkurence v oblačilni

Zahtevajte le pristna Gillette-rezila.

P. n. občinstvu

Ustanovitev Dunajske podružnice
Gillette Safety Razor Co., Boston
U. S. A. omogoča, zopet stalno dobavo

izvirnih **Gillette-varnostnih**
brivskih aparatov

in
izvirnih **Gillette-rezil.**

Milijoni ljudij, ki so si namerali omisliti zopet prist. Gillette-rezila, jih odslej redno lahko dobe pri svojih trgovcih. — Ako Vaš dobavitelj še nima v zalogi pristnih Gillette-rezil, naj jih takoj naroči za Vas.

Gillette Safety Razor Co.
Boston, U. S. A.

Gillette Safety Razor
G. m. b. H.
Wien I. Mayseceggasse 2
Brezk. n. slov. Gillette-razor

Pazite
na varstveno
znamko!

Edini dobavitelji za:
Jugoslavijo, Avstrijo, Ogrsko, Češko-Slovaško, Poljsko, Rumunijo, Bolgarijo, Turčijo in Grško.

stroki, ki nam ne preli samo radi nadprodukcije izučenih v tej stroki, ampak bolj nevarni so razni »čifutice«, ki prihajajo od onstran meje, si polnijo žep z našim denarjem, ker bi tisti denar lahko pal v žep domač nom. G. Zigon, kroj, mojster, se je v imenu vseh obiskovalcev najpristrčneje zahvalil za spretno vodstvo in poživovalnost g. učitelju, kakor tudi uradu za pospeševanje obrti za preureditev tečaja. Nato je vodja tečaja razdelil obiskovalcem izpričevala in so se nato razšli z najboljšim vtisom.

Varstvo ptic. Mestni magistrat ljubljanski opozarja na razglas o varstvu ptic, ki je nabit po mestu.

Porotno zasedanje pri deželnem kot potrotnem sodišču v Ljubljani se prične v ponedeljek, dne 14. decembra in bo trajalo približno en teden. Razpisani so do sedaj tile slučaji: V ponedeljek, dne 14. decembra, se vršita dve obravnavi in sicer proti Danimiru Vidmajerju po § 181 radi uradne poverbe in pa proti Ivanu Pogačarju (§ 190) zaradi hudodelstva ropa. Senatu bosta predsedovala podpredsednik dež. sodišča in predsednik obrtnega sodišča Fran Rekar in pa viš. sod. svet. Anton Mladič, zagovarjala pa

zika in v smislu za pravičnost. Notranja zadovoljnost in prepričano navdušenje za res materinsko državo pri profesorjih bo najboljša garancija za pravo domovinsko vzgojo mladine. Dobra politika — tudi prosvetna — mora znati pridobivati, ne pa odbijati. In obzirna dobrohotnost doseže več kot narodna sila. — Ali bi bilo tako nemogoče nastaviti v ministristvu par uradnikov, ki bi preskrbeli prevode? In ali bi bil tisk posebnih vzorcev za našo uporabo res tako predrag? Če je šlo to pri »vpisnicah«, bi se dalo napraviti povsod. Saj menda plačujemo dovolj davkov! Naj se štedi rajši kje drugje...

Najbolj žalostno so pa nove »Dijaške knjižice«. Saj bijejo vsej pedagogiki v obraz. Zamišljena je ta knjižica kot dijakova legitimacija z vsemi važnimi podatki o dijaku (celo s sliko), o njegovih uspehih in vedenju ter obsega obenem vse potrebne predpise in nauke (novi disciplinarni red, pouk o čuvanju zdravja, urnik, spored pismenih nalog, pregledov in uvodno svarilo pred ponarejevanjem). Ima torej namen, izboljšati stik šole z domom, ker morajo starši podpisati, da so prebrali vse določbe glede šolskega reda in potrjevali vsakokratna obvestila razrednika o napredku in vedenju učenca (kazni, trimesečni redi). A oblika, ki so jo dali tej sicer sami na sebi pametni stvari, mora zbuditi splošno nevoljo. Na zunaj naj bi sicer na prvi pogled izgledalo, kakor da se hoče varovati ravnopravnost vseh treh jezikov. Tako je trojen naslov, urnik, opazke in ocene za trimesečja, ni

ki) ravnatelj o uspehih in vzgojnih zaključkih trimesečij. Kar se tiče prejšnjih poluletih izkazov in letnih spričeval, odpadejo samo prva, za konec leta so še vedno predvidena »uverjenja«. V glavnem pa naj nadomestila ta izvestja nanovo vpeljane »dijaške knjižice«, v katere se beležijo predvsem izkazi ocen za vsako trimesečje.

Jasno je na prvi pogled, da vse te novotarije silno pomnože profesorjem delo: pisanje je najmanj potrjeno. Če popoldneve, oziroma večere so reveži prepisovali reče, seštevili, kolacijunirali, črtali itd. kakor da morajo na vsak način dokazati svojo pismenost. Ali so ti efemerini redi res toliko važnosti, da morajo biti ovekovečeni na šestih mestih? Komu naj koristi ves ta birokratizem? Ali ni to izguba časa in še en vzrok več za slabo voljo? Če se je že moralo uvesti povsod enako poslovanje bi bilo gotovo primernejše, da bi se bil naš prejšnji način z nekaterimi izpopolnitvami razširil na jug kot pa narobe ali pa bi se bile morale srbske metode poprej bistveno poenostaviti in nekateri formulirji strniti (beleške in vpisnica ali beleške in dnevnik ali izpustiti ocene iz dnevnika itd.). Ni dvoma, da bodo profesorji sami zahtevali tozadevne spremembe.

Še bolj kot to pa vzbuja slabo kri dejstvo, da so vse te tiskovine sestavljene v srbski črtici, oziroma cirilici; izjemno dela le »vpisnica« in deloma dijaška knjižica. In tako nastane anomalija, da slede v rubrikah s srbskim tiskanim nadpisom slovenski vpisi...

Tu je treba reči enkrat jasno besedo. Po ustavi je naš jezik v državi enakopraven. A kaj se godi? Že dalj časa opažamo z boljo v duši, da kar prihaja iz centrale, je vse edino srbsko: uverenja, naredbe, formulirji itd. Tako tudi sedaj omejen tiskovine. S čim so zaslužili slovenski profesorji, da se njih materni jezik v lastni narodni državi tako omalovažuje? Ali niso naše srednje šole na glasu, da so med najboljšimi v Jugoslaviji? In po čigavi zaslugi? Ali ni to sad idealnega in poživovalnega truda vestnih naših profesorjev, ki kljub nezadostni plači in težkim poveljnim razmeram vztrajno vrše svojo dolžnost? Mesto priznanja ali vsaj razumevanja pa doživljajo, da se njih jezik zapostavlja v šoli, ki je slovenska. Mari naj pade slovensčina zopet na inferiorno stališče kot pod Avstrijo? Ali naj postane počasni vse notranje uradovanje zopet neslovensko, komaj da je zasijala lepa svoboda? Treba je vedeti, da so naši profesorji vztrajali v boju za pravice svojega jezika, da so ga gojili z vso ljubeznijo, ki jo zmora zaveden kulturni delavec, pripravljali neumorno nove slovenske šolske knjige, da bi postale šole v celoti narodne itd. V — naj postane zdaj polagoma manjvredno? — Profesorji naj bude v mladini ljubezen do skupne domovine in to tudi vrše z vso vnamo. A tako postopanje pač ne krepi njihove dobre volje. Zato bi morala biti prva uprava malo bolj delikatna in uvidevna, gibčna in širokogrudna, da ne bi žalila vzgojiteljev v njihovih čuvstvih do lastnega je-

bosta obtoženca odvetnik dr. Juro Adlešič in vpok. sod. svet. odvetnik Milčinski. — V torek, 15. decembra, se vršita zopet dve obravnavi in sicer proti Nikolaju Webu (183) poverba in pa proti Matiji Potuška (§ 179.) tatvina iz navade. — Predsednika se nata viš. sod. svet. A. Mladič in dr. Modic, zagovornika za sta dr. Puc in dr. Švigelj. — V sredo, dne 16. decembra, se vršita ena sama obravnava in sicer proti Antonu Babniku radi tatvine. Predsednik dež. sod. svet. Jos. Janša, zagovornik dr. Pegan. — V petek, dne 18. decembra, se vršita zopet dve obravnavi in sicer prva proti Antonu Potočniku ter Josipu in Janezu Kapusu radi tatvine. Predsednik dež. sod. svetnik Antloga, zagovornik se ni objavljen. Druga obravnava se vrši proti Štefanu Bašlju tudi radi tatvine.

Iz Maribora.

Prosvetna zveza priredi po lepo uspelem večerajšnjem Prešernovem večeru dne 18. t. m. to je prihodnji petek VII. prosvetni večer, posvečen slavlju 125 letnice rojstva Slomška. — Predaval bo o Slomšku g. prof. Franc Fink. Predavanje bodo pojasnjevale številne skopitne slike, zato bo večer nedvomno nudil prvovrsten užitek.

Zamuda vlakov. Dopoldanski vlak Ljubljana-Maribor, ki vozi ljubljanske jutranje liste, ima zadnje čase tudi po celo uro zamude. Uprava »Slovenec« prosi radi tega vse naročnike in odjemalce našega lista, da potrpijo, če se jim radi tega »Slovenec« kasneje dostavlja kot običajno.

Pevska vaja »Maribor« in sicer skupna se vrši danes v soboto ob 6 zvečer v dvorani Zadržno-gospodarske banke. Prosimo vse pevce in pevke, da se vaje točno in številno udeležijo.

Smučarski tečaj na Pohorju. Pohorje nudi izletnikom izreden užitek. Razgled po dolinah sicer ovirajo megle, je pa tem lepši po hribih. Ker je sneg sedaj naravnost izvrsten za smučanje, se bo vršil proti koncu tekočega meseca na Pohorju entedenski smučarski tečaj, katerega bo vodil znani slov. turist g. Bađura in sicer od 24. dec. do približno 2. januarja. Vabimo ljubitelje tega športa k udeležbi, kolikor seveda dopušča čas. Vršil se bo pri Mariborski koči (1080 m) in bo tako za člane kakor nečlane, za izvežbane in začetnike. Kompletna oskrbnina s prenočitvijo in kurjavo vred 50 Din dnevno. Reflektanti naj se javijo najkasneje do 18. dec. pri mariborski podružnici SPD v Mariboru.

Sanatorij v Mariboru je prilično dobro zaseden. Cena III. razreda je dnevno 30 Din. Uprava namerava izročiti vodstvo in postrežbo usmiljenim sestram in se vršijo tozadevni razgovori. Dnevni status bolnikov se giblje med 14—18 oseb, če se računa povprečno.

Prešernova akademija v proslavo 125 letnice rojstva našega največjega pesnika pripravila Nar. gledališče v Mariboru.

Nastop g. Urvalca v »Veseli vdovi«. Pri prihodnji predstavi te priljubljene opere poje Danila g. Urvalek, ki je v tej vlogi nastopil že čez štiristokrat na mnogih odrih.

Iz Celja.

Dijaški dan v Celju. Na praznik Brezmadežne so člani dijaške Marijane družbe stopili pred javnost in priredili akademijo, vsebujočo različne deklamacije, petje in programatične govore. Prireditve se je vršila v prostorih Solske sester in je bila prav lepega in intimnega značaja. Občudovali smo posebno sigurnost mladih deklamatorjev, kakor tudi izvežbanosti pevskega zbora, kar dokazuje, da goje člani dijaške Marijane družbe poleg verske tudi druge panoge izobraževalnega dela. Naravnost očarano pa je bilo občinstvo ob poslušanju dveh programatičnih govorov, ki so bili v prednašanju in lepi stilizaciji naravnost do-

vršeni. Prireditve je bila polnoštevilno obiskana in se je udeležil poleg drugih uglednih oseb tudi celjski opat g. Peter Jurak.

Praznik Brezmadežne je bil v Celju dejansko ogledalo našega verskega življenja, ker so se na ta dan vsi sloji naših meščanov, v prvi vrsti pa naša mladina, znašli v skupnosti pred mizo Gospodovo. Izrazito prisrčno in v srce segajoče je bilo sv. opravilo, ki se je vršilo ob pol 7 jutraj v Marijini cerkvi. Ta dan je pristopilo mladine v številu 500 k sv. obhajilu. Sv. mašo je imel celjski opat g. Peter Jurak, ki je neposredno pred sv. obhajilom imel na mladino govor, v katerem ji je kazal pota in smernice pravega krščanskega življenja ter poudarjal posebno misel, da mora že mladina v svoji najnežnejši starosti hoditi za Marijo.

Skranjno surovost si je dovolil nek mesarski učenec na dan Marijinega praznika zjutraj po 5 uri pred mestno župnijsko cerkvijo, ko je prenašal mesarsko stojnico na Glavni trg. Ravno ko so ljudje hodili v župno cerkev, odnosno v kapucinsko cerkev, je dajal izraza svoji nevolji nad velikim mrazom z najostudnejšimi kletvinami, naperjenimi proti Bogu in Brezmadežni. Menda je to kaznivo in bi bilo zelo priporočljivo, ako bi morda ob drugi priliki izraze te robate ostudnosti kak javni funkcionar ohladil z zasluženim zaporom!

Slomškova tiskovna zadruga je dne 10. decembra imela svoj ustanovni občni zbor, ki je bil obiskan v takem številu, da moremo že na podlagi tega dejstva upati na najboljši uspeh te zadruge. V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: kot predsednik g. Lasbacher, kot člani načelstva pa: gg. dr. Godnič, Marko Kranjc, dekan Medved, župnik Toman in župnik Lončarič. Tej velevalni zadrugi želimo največjega in najplodnejšega uspeha.

Hud mraz. Ze najstarejši ljudje ne pomnijo take hude zime kot vlada sedaj v našem mestu. V preteklih dneh, posebno pa predvečerajšnjim je dosegla svoj višek, ko je termometer kazal 19 stopinj. To hudo zimo posebno občutijo najrevnejši sloji, to so naši delavci, ki ne morejo s svojimi ptačami izhajati niti v poletni vročini, kaj pa še sedaj, ko požre kurjava najmanj tretjino njihovih zaslužkov. Ubogi delavec, ki ima v svoji družini še kopico otrok, si ruje lase v skrbi, kako bo ogrel svoje drage otroke.

Smrtina nesreča, povzročena po hudem mrazu. V sredo je prišel v mesto po svojih opravkih Maks Vrečar, posestnik iz Dobrave. Ker so vsled izredno hudega mraza zamrznjena vsa pota in tudi po večini vsi trotoarji, se mu je v mestu spodrsnilo na tako nesrečen način, da je padel in zadobil pri padcu tako hude notranje poškodbe, da je izkrmavel in tekem dveh ur izdihnil.

»Uradni dan ljubljanske zbornice za trgovino, obrt in industrijo za Celje. Gremij trgovcev v Celju opozarja vse pridobitne kroge, da uraduje referent zbornice za Celje in okolico v torek, dne 15. decembra t. l. v ravnateljski sobi Javnega skladišča in prevozne družbe (poslojpe carinarnice) od 8 do 12.»

Klub esperantistov v Celju opozarja vse zainteresirane, da se v smislu sklepa odbora seje vrše tečaj vsak četrtek in soboto in sicer za enkrat v prostorih ravnateljske sobe Prevozne družbe (poslojpe carinarnice), od 8 zvečer dalje. — Opozarja se istočasno, da se v tečaj sprejme le omejeno število učencev, ker klubu je posebno na tem ležeče, da se vsi, ki posejajo tečaj, esperantistov jezika popolnoma priuče, ter se morajo za to svrhu obvezati, da bodo k pouku redno, točno in do konca tečaja prihajali. — Dodatno se še opozarja, da z ozirom na povabilo društva esperantistov v Ljubljani na proslavo dr. Zamenhova, katero prirede dne 12. t. m. v prostorih kazine v Ljubljani, odpade pouk na ta dan, ter se istočasno člani vabijo, da se te ploslave udeležijo.

ta način namreč, da je za prvo tromesečje besedilo srbsko, da drugo hrvaško in za tretje slovensko — tudi pregled ocen na koncu je podan v srbohrvaščini in slovenščini; v vseh jezikih so torej naslovi in rubrike pri tabelah, oziroma tisto, kar je samo zunanja shema. Ves tekst pa, ki je v prvi vrsti važen za učence in roditelje, je neslovenski: uvodne opombe o namenu knjižice, o odgovornem skrbniku dijakovem, o kaznih za potvarjanje vpisov in podpisov ter za izgubo knjižice so le v srboščini, prav tako ves dolgi disciplinarni red (10 strani), — nadpisi za matične podatke o dijaku, spored nalog in važen pouk o čuvanju zdravja (4 strani) pa so le hrvaški! Tu ne pomaga nič izgovor, da je izšel disciplinarni red tudi v nekom uradnem listu za ljubljansko in mariborsko oblast. Če naj doseže ta knjižica svoj namen, mora biti disciplinarni red v njej in to v slovenščini ali vsaj tudi v slovenščini, istotako seveda vsi ostali teksti. Če je pa nemogoče tiskati vse v treh jezikih, naj bodo omenjena besedila za naše kraje slovenska, drugod pa srbska ali hrvaška. Menda je naših dijakov že toliko, da ne bo izgube. Tudi če bi vsi učenci — i najmanjši — znali toliko srboščine, da bi vse točno razumeli, spada po vseh pravih pedagogike v slovenske šole slovenska legitimacija — ogledalo dijaka Slovenca. Sicer se morajo šolarji nujno čutili po krivici zapostavljeni in neenakopravni.

Moderna pedagogika vedno bolj poudarja, da je treba poznati psihologijo šolske mladine

in vravnati vzgojo po njenih posebnostih. Kako se sklada to zapostavljanje otrokovega jezika s tem pomembnim načelom? Šolski reformatorji tudi govore čedalje več o potrebi individualistične vzgoje. Tu pa se čisto brez potrebe nateza vse na eno kopito. Kdo naj ima od takih eksperimentov korist? Gotovo nihče. Naposled je pa treba pomisliti tudi na starše. S kakšnimi očmi gledajo vse to početje, kakšne misli naj imajo o razboritosti naše šole in s kakšnimi čustvi pošiljajo otroke v uk k vzgojiteljem, ki jih v uradnih listinah tako očitno bagatelizirajo? Kako naj ne zgube vsega spoštovanja v upravo in razumnost profesorjev? Kdo more zahtevati od njih, da se gredo zato učiti srbohrvaščine, nalašč za naše »slovensko« šolo? Drugače pa je tu vse ožje sodelovanje doma in šole, kot naj bi ga te knjižice pospeševale, iluzorno. Neglede na vse drugo!

Kdo je zakrivil takšne metode? Dvoje je gotovo: nedolžen je pri tem svobodoljubni in plemeniti srbski narod, nedolžni so pri tem pač tudi slovenski profesorji. Prepričani smo, da srbskemu narodu ni na tem, da bi nam kratilo to, kar nam po vseh postavah gre. Kakšno korist naj bi tudi imel od tega, če se v naših šolah povzroča nevolja? Prav tako gotovo je, da so naši profesorji razumni in s svojim narodom čuteči možje, ki vzgajajo dijake v dobre državljane z drugimi tehtnimi sredstvi, ne pa na tak čuden način, kot ga ilustrirajo te knjižice. Čitali smo, kako burno so hrvaški profesorji protestirali že samo proti

Iz Ptuja.

Dekliška zveza je priredila v nedeljo v Narodnem domu igro Izgubljeni raj. Po igri pa je nastopil Miklavž s parklji, ki je pridnim delil darove.

Sport. Ker je levi rokav Drave zmrznil, se je na njem pričelo drsanje ptujske mladine in športnikov.

Sejmsko poročilo. Na živinski sejem dne 2. decembra so prignali 83 volov, prodali 25 po 10.50—7 Din; 125 krav, prodali 69 po 6.50 do 2.75 Din (klobasariče); 37 juncev, prodali 2 po 7—5.50 Din; 75 junic, prodali 20 po 8.50 do 6.25 Din; 5 bikov, prodali 1 po 8.50 Din; 30 konj in kobil, prodali 15 po 4000—400 Din, 9 žrebet, prodali 2 po 600—300 Din. Na svinjske sejem dne 3. decembra so pripeljali 115 svinj, prodali pa 64 po 14.50—10.50. Promet je bil vsled mraza slab, a tudi raditega, ker se je vršil 25. nov. na dan sv. Katarine veliki letni sejem, dan navrh pa svinjski sejem.

Iz Mežiške doline.

Tolstivrh. Pri Podklanec blizu Dravograda veže občino Tolstivrh in St. Janž most čez Mežo, ki je že skrajno nevaren. Most potrebuje oba občin. Koliko potov je napravil župan Tolstega vrha k okrajnemu glavarju na Prevaljah in tudi k velikemu županu v Mariboru, da bi se odredila skupna seja obeh občin radi doneska za temeljito popravilo tega mosta. (Občina St. Janž spada pod okrajno glavarstvo Slovenjgradec.) Vsi koraki županovi so bili brez uspeha. Nemara bi poslanstvo Podklanca in Dobrove več zalogo pri velikem županu v Mariboru, kakor pa posredovanje županovo? Brez skupnega pogovora se poprava mosta ne more izvršiti.

Guštanj. Tukajšnje prosvetno društvo je dne 6. decembra t. l. v proslavo 125 letnice rojstva škofa A. M. Slomška priredilo Krekovo igro »Turški križ« s prav dobrim uspehom, Marijina družba pa 8. decembra igro »Sv. Neža«, ki je tudi bila prav dobro igrana. Nabito polna dvorana g. Franc Lečnika je pokazala, da se občinstvo zanima za take predstave.

Jeklarna na Ravneh ima svojo kantino. Pod nazivom »kantina« si vsak misli, da je to neko okrepčevališče, da tam zaposleni delavci dobijo v potrebi ceno hrano in pijačo, a ne da se skoro vsako nedeljo ali tudi drugi dan tam pleše in popiva. Marsikateri delavec pusti tam več kot polovični zaslužek. Jeklarna ima zaposlene mlade fante, ki donajajo delavcem pijačo na kraj dela. Mi jim privoščimo, posebno tistim, ki delajo pri vročih pečeh, ni pa treba, da bi delavci po nepotrebnem zapravljali svoj zaslužek s popijanjem. Naj oblast, ki ima skrbeti za narodno zdravje, pa tudi jeklarna storita svoje, da se alkoholizem omeji!

Kotlje. Tukaj se snuje odbor, da bi se napravila spomniška plošča za v svetovni vojni padle in pogrešane farane. Plošča bi se vzdala v farni cerkvi. Tudi druge fare naj bi sledile.

Loterija dijaškega podpornega društva.

Naši dijaki so te dni z manifestacijami na univerzi in s praznovanjem svojega praznika dokazali, da so verni in zavedni sinovi svojega naroda. Nih notranje vrednosti ni treba več dvigniti, pač pa je potreba dvigniti njih število. To se da doseči najbolj na ta način, da se jim z materijalnimi podporami omogoči študij. Zakaj naši študentje prihajajo v veliki večini iz revnih kmetijskih in delavskih hiš, ki ne zmorejo stroškov za sina dijaka. Na najboljši način pa se danes lahko podpira naše dijaštvo z nakupom srečk dijaškega podpornega društva. Ker nas loči le še dober mesec od žrebanja, prosimo naše prijatelje in podpornike, da pobite z nakupom in razprodajo. Ta teden je razposlalo društvo nekaj srečk na posamezna gospodarska in prosvetna društva, na nam naklonjene privatnike itd. Prosimo vse te, da po možnosti ugrade v dopisu priloženi prošnji. — Prosimo ponovno naše raz-

cirilci v knjižicah, ki jim je drugače domača kot nam, jezik pa je takorekoč isti. Slovenci imajo mnogo več vzroka, da se pritožujejo... Pa kdo se zmeni zanje, kdo jih kaj vpraša, nje, ki bi morali biti najbolj merodajni pri takih stvareh? Zato po pravici odklanjajo tozadevno odgovornost. Javnost pa zahteva: Take neskladnosti se morajo čimprej popraviti!

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Sobota, 12. decembra: Zaprto.
Nedelja, 13. decembra ob 3 popoldne: VOZEL. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 8 zvečer: PROFESOR STORICIN. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 14. decembra: ZAPELJIVKA. Red C.
Torek, 15. decembra: Zaprto.
Sreda, 16. decembra: DRUGA MLADOST. Red D.
Četrtek, 17. decembra: VERONIKA DESEJKA. Red B.
Petek, 18. decembra: Zaprto.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer

Sobota, 12. decembra: RIGOLETTO. Gostovanje gospe Olge Olgine. Izven.
Nedelja, 13. decembra ob 3 popoldne: NETOPIR. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 14. decembra: Zaprto.
Torek, 15. decembra: MANON. Gostovanje gospe Olge Olgine. Red E.
Sreda, 16. decembra: Zaprto. (Skušnje za slavnostni koncert.)

prodajalce, ki še niso vrnili vprašalne dopisnice, da to nujno store. — Razprodajalec, društva itd., ki bi želeli še srečk, naj izvolijo njih število takoj sporočiti. — Vsi dopisi naj se pošiljajo na D. P. D., Ljubljana, Akademski dom, Miklošičeva cesta 5.
Odbor D. P. D.

Iz Primorske.

Sv. oče goriški Mohorjevi družbi. Katoliška knjigarna v Gorici je v svoji izložbi sredi letošnjih knjig goriške Mohorjeve družbe razstavila dar Pija XI. isti Mohorjevi družbi: krasno, veliko papeževno sliko z lastnoročnim podpisom. Pod sliko je posvetilo v latinskem jeziku: »Goriški Mohorjevi družbi, ki ima namen ohraniti krščansko vero in varovati značaj Slovencev, prebivajočih v Italiji, podelimo z vso ljubeznijo apostolski blagoslov — Pij XI. z vso ljubeznijo v Gospodu.«

Osebnost. Venceslav Ščuka je bil te dni v Padovi promoviran za magistra farmacije, takoj nato pa je kot prvi Slovenec položil državni izpit.

Samoumor bivšega tinjanskega župana. Bivši župan občine Tinjan v Istri Ivan Orlich, zaveznik Italijanov, je skočil v vodnjak, od koder so potegnili že mrtvega. Star je bil nad 70 let. Tudi njegov sin je neizprosno nasprotnik hrvaškega naroda.

Po svetu.

5000 dolarjev najboljšemu kritiku. Mr. William Trufant Forster, predsednik ene največjih družb za jeklo, je napisal knjigo »Profile« socialno-kritične vsebine. Za večjo reklamo pa je razpisal nagrado 5000 dolarjev, ki ima pripasti tistemu kritiku, ki bo tekom treh mesecev priobčil najboljšo in najstvarnejšo oceno te knjige. V razsodišču so univerzitetni profesorji in vodilni ameriški politični publicisti.

Prebivalstvo Newyorka. Po zadnjem štetju izkazuje Newyork 5.900.000 prebivalcev. Od l. 1920. je mesto torej naraslo za več kot 300.000 ljudi.

»Kuryer Lwowski«, stari znani poljski list bo, kakor poročajo iz Varšave, v kratkem prenehal izhajati. Vzrok: slab gnotni položaj, premalo naročnikov in oglasnikov.

Albanski minister — izdajavec. Kakor poročajo iz Tirane, je parlamentarna komisija dokončala preiskavo o krivdi finan. ministra Libohove. Komisija je ugotovila, da j Libohova 40% akcij nove albanske emisijske banke razdal med svoje prijatelje, namesto da bi jih po sklepu parlamenta stavil v promet. Libohova bo izročen sodišču kot izdajalec dežele.

Na Romunskem se morajo bojevati za cerkveno svobodo tako zelo, da so se obrnili reformiranci Erdeljske po svojem zastopniku dr. Illea na Društvo narodov, naj bi ono posredovalo za njihove pravice. Proti temu koraku dr. Illea pa je država protestirala, češ, da pomenjajo oficialna potovanja v inozemstvo v cerkvenih zadevah nevarnost za varnost države! V isto svrhu je prišel v Zenevo katoliški kanonik Balasz. Jako naivno je, pričakovati od Društva narodov pravice.

Prvi slovaški škof v Košicah. V nedeljo je nastopil svoje mesto dosedanji upravnik košičke škofije dr. Josip Čaršky. Dr. Čaršky je prvi Slovak na košički škofijski stolici.

Velika elektrarna v Rusiji. Iz Moskve poročajo: V nedeljo so izročili prometu veliko elektrarno v Satarki, 150 km severovzhodno od Moskve. Gradili so jo začeli leta 1923. Elektrarna proizvaja 65.000 konjskih sil in preskrbuje vso Moskvo z okolico vred z električno energijo. Elektrarno je svečano otvoril Troekij. Slavnosti je prisostvoval ves diplomatski zbor.

Kovan drobiž v Rusiji. Sovjeti so sklenili, da izdela državna delavnica za denar primerno količino kovanega drobiža po 1, 3 in 5 kopejk. Drobiž bodo kovali iz mešanice bakra in aluminija.

Četrtek, 17. decembra: Zaprto. (Skušnje za slavnostni koncert).

Petek, 18. decembra: V unionski dvorani: KONCERT V PROSLAVO ROJSTNEGA DNE NJ. V. KRALJA ALEKSANDRA. — V. Novak simfonična pesnitev za soli, zbor in veliki orkester. Izvajajo: gg. Lovsetova, Banovec, Betetto, sto članov zbora Glasbene Matice, operni orkester, pomnožen s člani orkestralnega društva Glasbene Matice, in muzika Dravske divizijske oblasti. Dirigent N. Stritof.

Nedelja, 13. t. m., v ljubljanskem gledališču. Prirede se tri ljudske predstave, in sicer ena v opernem in dve v dramskem gledališču. Opera vprizori ob treh popoldne večno mlado, zabavno in veselo Straussovo opereto »Netopir«, v drami pa bodo igrali ravnotako ob treh popoldne kmetsko šalo v treh dejanjih »Vozek«. Ob osmih zvečer bo v drami repriza Leonida Andrejeva družinske drame »Professor Storicin«. Cene za vse tri predstave so znižane. Prodaja vstopnic od sobote zjutraj dalje v opernem gledališču in pred začetkom predstave v opernem, odnosno v dramskem gledališču.

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 12. decembra ob 20. uri: SUMLJIVA OSEBA Ab B. Premijera.

Poštno ravnateljstvo v Ljubljani v nevarnosti?

Z ozirom na to, da je v sredo prispel v Ljubljano pomočnik generalnega ravnatelja ministrstva pošte in brzojava, dr. Horvat, ki ima zdaj z izširjenimi uradniki naše pošte konference, se razširja govorica, da je to v zvezi z namero visokih krogov, kako bi se pošto ravnateljstvo v Ljubljani odpravilo, oziroma njegove agende premestile v Zagreb. Ne vemo, koliko je na tem resnice, značilno pa je, da je trgovska zbornica na svoji seji proti taki nameri protestirala.

Mi sicer še ne verjamejo v resnost teh namenov, ni nam pa treba še posebno poudarjati, kako bi bila s tem Slovenija zopet gospodarsko udarjena. Več sto uradniških rodbin bi zapustilo Ljubljano, na stotine licitacij za državne dobave ter druga dela in ročni nakupi blaga bi se vršili v Zagrebu, poštna uprava pa bi se brezdvoma poslabšala, kar bi se seveda poznalo celemu našemu gospodarskemu življenju.

Pri tej priliki je treba pibiti da je razven poštnega ravnateljstva v Zagrebu edino pošto in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani, ki je visoko aktivno. V sedmih letih je napravilo preko 67 milijonov dinarjev čistega dobička, v kateri znesek pa niso vnešeni inventar, posredstva ter poština in brzojavna poslopja, ki predstavljajo danes ogromno premoženje.

Tukaj imamo zopet eklatantni dokaz, da tudi, kar se tiče poštne uprave, Slovenija z visokimi vsotami vzdržuje vsa ostala pasivna

poštna ravnateljstva. Slovenci imamo toraj vso pravico, da odločno zahtevamo, da ostane poština in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani. Ako se dovoli, da ima Črna gora svoje pošto ravnateljstvo v Cetinju, ki je vedno pasivno, kakor belgrajsko, skopljansko in splitsko, tem več pravice ima do tega Slovenija, ki vsa ta ravnateljstva subvencionira.

Druge države ukinkajo poštne ministrstva, ki so se izkazala kot nepotrebna, dočim pospešujejo manjša, a zato administrativno gibčnejša ravnateljstva, pri nas pa hočejo narobe, da bi se seveda ne prikrajšalo ministrstvo, kjer vladajo močnejši partizani, pač pa Ljubljana. Poštino in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani šteje danes 333 pošt in je za Zagrebom in Novim Sadom najmočnejše pošto ravnateljstvo po številu pošt. Na vsak način bi bilo zagrebško ravnateljstvo, ki šteje danes preko 600 pošt in uradov, s priključitvijo še 333 pošt uradov preobremenjeno in bi uprava pošt in uradov vsled tega močno trpela, pošte v Sloveniji bi bile zapostavljene in vse važne administrativne odločitve bi padale v Zagreb.

Upamo, da ostane samo pri pobožnih željah gotovih faktorjev. Gospodje naj pošto ministrstvo priključijo prometnemu in na ta način prištedijo denar, ki ga mislijo z ukinitvijo ljubljanskega ravnateljstva (če bi ga sploh!). Res čudi se človek, ko vidi, na kakšen način se pri nas hoče »sanirati« drž. gospodarstvo!

Šestnaest dni v Moskvi.

(Od našega dopisnika.)

Rim, 9. novembra.

V nedeljo 6. t. m. je v nabito polni dvorani papeške Vzhodnega instituta predaval rektor P. d'Herbigny S. J. o temi »Seize jours à Moscou« — »Šestnajst dni v Moskvi«, od 4. do 20. oktobra tega leta. Potoval je tja sam, brez kakšnega spremljevalca, s potnim listom, vidiranim od francoskega poslanstva v Rimu ter sovjetskih oblasti v Parizu. Slika v potnem listu ga kaže kot duhovnika oblečenega v sutano. Potoval je sicer inkognito, toda v rimskem kolarju in obleki kakor jo navedno nosijo angleški duhovniki, vsled česar ga množica tudi ni spoznala kot katoliškega duhovnika.

Pot v Moskvo ga je peljala iz Pariza preko Rige. To je najhitrejša zveza med zap. Evropo in Rusijo, kajti na progi Varšava—Moskva vozi dnevno samo en ekspresni vlak. Namen potovanja je bil, poučiti se s strogo znanstvenega vidika na licu mesta, v kolikor je v kratkem času mogoče, o ruskih religioznih razmerah. V vlakih kakor na železniških postajah se prodaja ilustrirani list »Brezbožniki« po 40 kopejk. List služi v prvi vrsti protiverski propagandi, ki je zlasti v sedanji ruski prestolnici zelo živahna. Knjige, brošure, slike in letaki slične vsebine se vidijo in prodajajo v prvih moskovskih prodajalnah in trgovinah. Proti Cerkvi in duhovščini naperjeni izgredi boljše-vistično orientirane mladinske organizacije »Komsomol« so še vedno na dnevnem redu. Od približno 480 moskovskih cerkva je razrušenih 4—5, enako število je zaprtih, ostale pa, zlasti najnamenitejše med njimi (Spaski sobor in sobori v Kremli) so spremenjene v muzeje, vendar pa s to ugodnostjo, da se dopoldan v njih vrši liturgija, popoldan pa se smatrajo samo kot muzej. — Po deželi kakor po mestih se vrši protiverska propaganda potom javnih knjižnic — »čitana izba« imenovanih, katere imajo že skoraj v vsaki vasi. Zmago religije nad sedaj vladajočim svetovnim nezorom v Rusiji se smatra in predstavlja kot zmago buržuazije nad proletariatom. Protiverska agitacija in z njo združen brezbožni način življenja je razširjen zlasti med mladino. Medtem pa vztraja starejša generacija v svojem

verskem prepričanju, smatra in sprejema sedanje razmere kot pravično kazen in pokoro za storjene krivice iz rok božjih, trdno zaupa v usmiljenje božje in z otroško ljubeznijo in zaupanjem časti Marijo. Govornik je z živimi besedami naslikal genljive prizore, ki jih je gledal po raznih moskovskih cerkvah. Vera tudi v Moskvi, kljub vsemu zunanjemu videzu ni in tudi ne bo izumrla.

Pravoslavna ruska cerkev je razpadla v tri glavne skupine, ki se medsebojno napadajo.

1. Tihonovci, pristaši pokojnega patriarha Tihona so najbrže najmočnejši. Po njihovi izjavi se prišteva njihovi cerkvi 3/4 celega ruskega naroda. Za poglavarja smatrajo, dokler ne bo mogoče izvoliti novega patriarha, metropolita Petra, kot variha patriarskega prestola. Hierarhija pa je v religioznem oziru brez zveze z zunanjim, izvenruskim svetom in pričakuje unije anglikancev s pravoslavnimi. Zalostno je, da se pri tihonovcih tako zanemari vzgoja otrok.

2. Drugo skupino tvorijo rdeče cerkve, po številu 4, od katerih je najmočnejša cerkev, nazvana »Vozrođenje« (z nadškofom Antoninijem na čelu), toda še ta šteje le 14 župnij s 3 duhovniki. Med narodom rdeče cerkve nimajo nobene zaslombe in število njihovih pristašev se vedno bolj krči.

3. Najdelavnejša in tudi intelektualno najmočnejša je tretja skupina, tkzv. sinodala ali pravoslavna cerkev, ki jo vodi metropolit Aleksander Vvedenskij. Šteje 200 škofov, 7000 duhovnikov, in ima 1600 cerkva. Na koncilu, ki ga je sklicala ta cerkev, da ugotovi svoje stališče nasproti drugim cerkvam, se je zbralo 83 škofov, 200 delegatov klera in 200 laičnih delegatov. Metropolit Al. Vvedenskij je razborit mož, asket in dober teolog. Ko je prosvetni komisar Lunačarski sklicaval v moskovskem eksperimentalnem gledališču protiverski shod, se je istega udeležil tudi metropolit s svojimi pristaši. Nastopil je takoj za Lunačarskim ter istega v plamenem govoru, v katerem je prikazal Kristusovo odrešilno delo kot največji socialni čin za človeštvo, vero in ljubezni do Boga in bližnjega

pa kot neobhodno potrebno za dosego nadnaravnega cilja človekovega, tako sijajno premagal, da mu je vsa 6000 glava množica pridala burne ovacije. Bila je popolna zmaga krščanskih idej nad evangeliem surovega materializma. Lunačarski sam je izjavil, da bo treba spremeniti dosedanje politiko in začeti z drugo taktiko, ki bo bolj upoštevala religiozno prepričanje ljudstva.

Končno je predavatelj podal še sliko sedanjega situacije katolicizma v Rusiji. Je zelo žalostna. Na celem ogromnem ozemlju sovjetske države ni niti enega škofa z jurisdikcijsko oblastjo. Vsi so izgnani, ali pa so pomrli; slično je z nižjo duhovščino, ki je tako maloštevilna, da n. pr. cel Turkestan, t. j. ozemlje za 3 Nemčije ali 3 Francije, upravlja in oskrbuje en sam duhovnik. Še žalostnejše so razmere v rusko-katoliški cerkvi (vzh. obreda) ostal je samo še en duhovnik v Moskvi in še ta težko bolan. Čreda je ostala skoro brez pastirjev. Kar jih je pa še ostalo, delajo z vso požrtvovalnostjo, medtem 2 francoska patra, ki sta vztrajala na svojih mestih tudi v času epidemij in preganjanja.

Predavanje, kateremu so vsi navzoči sledili z napeto pozornostjo, je p. dr. Herbigny končal z lepo analogijo: Moskva — poganski Rim. Kakor je nekdaj Rim, središče svetovnega rimskega imperija, pogreznjen v razvrat in temo poganstva ter v tem oziru gotovo slabši kakor sedanja Moskva, postal izhodišče in center krščanstva za evropske narode, tako, upajmo, postane tudi Moskva, ki je že danes glava Azije, oni most, ki bo privedel njene narode v naročje katoliške Cerkve, »quia apud Deum non est impossibile omne verbum«. Dolgotrajno ploskanje in častitke, ki jih je prejemal govornik od vseh strani so pričale, da je tudi poslušalec govoril iz srca.

Predavanje je bilo tako številno obiskano, da se je precej velika dvorana Bibl. in Vzh. Instituta izkazala za take prireditve za veliko premajhno. Med izbranim občinstvom so bili navzoči tudi 4 kardinali, med temi kard. Frühwirth, atihijski patriarh Huyn, ukrajinski metrop. nadškof Szeptickij iz Lvova, škof Ropp iz Mohileva ter 5 drugih škofov in veliko drugih dostojanstvenikov.

Raznoterosti.

NARAŠČAJOČA SILA BARVNOKOŽNIH NARODOV.

Svetovno gospodstvo belih ljudi izgineva radi silno naraščajočih rumenih, črnih in ru-javih narodov. To je zapisal ameriški sociolog Lothrop Stoddard v neki znani knjigi. Edino obrambo vidi on v ustvarjenju »Združenih držav Evrope«, ki bi složno nastopile proti tujim narodom. Da se zadrži rumena nevarnost, ki grozi posebno Ameriki, zahteva on, da se vsa Azija prepusti Azijatom. Gospodstvo bele rase, ki se je z zmago nad Mongoli in Arabci ter odkritjem novih delov zemlje silno utrdilo in se razširilo po vsem svetu, je bilo do svetovne vojne splošno priznano, čeprav so se na vzhodu pokazali prvi znaki nevarnosti za bele narode. Po izvajanjih Stoddarda pa se je položaj vsled svetovne vojne silno spremenil. Belo plemo poseduje štiri desetine vse površine zemlje, toda njegovo gospodstvo sega skoraj po celi zemlji. Med 1700 milijoni vseh ljudi pa pomeni število 550 milijonov belih ljudi precejšnjo manjšino. Vzbudil se je demokratičen duh, ideje o enaki upravičenosti vseh ljudi, kulturna delavnost belih narodov je nezavedne mase barvastih narodov prebudila iz njih spanja. Posebno pa jim je svetovna vojna pokazala njih vrednost, ko so bili vsi ti narodi potegnjeni v grozno divjanje med belimi narodi samimi. Posebno razburjenje pa povzroča silna rodovitnost barvastih narodov. Dokazano je namreč, da se je bela rasa podvojila šele v 80 letih, rumena in rujava rasa pa že v 60 letih in črni celo v 40 letih. Japonci so lep primer, kako si more tudi rumena rasa prisvojiti vse elemente moderne civilizacije in prvi znak probujenja je bila rusko-japonska vojna, ki je bajko o nepremagljivosti belcev enkrat za vselej odpravila. Sedaj so pričeli vstajati tudi Kitajci; oni imajo neizmerno ljudi, ki se izseljujejo v vse dežele. Pa tudi rujavci narodi v Egiptu in Indiji so dosegli veliko samostojnosti od britanskega gospodstva. Orjaške korake napravljajo tudi modernizacija Turčije in tudi črnci so pričeli z živahnim gibanjem. Vendar Stoddard vidi glavno nevarnost v rumeni rasi. Gorovja, puščave in široki ocean so doslej ločili rumeni svet. Te zapreke pa vsled civilizacije vedno bolj in bolj padajo, kar seveda za enkrat ne pomenja vojne napovedi, pač pa daje možnost, da se rumeno plemo z mirnim predorom, potom priseljevanja, vstali med belimi narodi.

7000 NATAKARIC.

Male Ne-san, japonske natakarike, ki servirajo v kavarnah mesta Tokio čaj in pecivo, so, kot je imela japonska komisija za oceno plačevanja davkov priliko konstatirati, po večini mlade deklice, katerim služi denar le v razveseljevanje in zabavo. Poizvedbe so do-gnale, da po njih lastni izpovedi polovica od 7000 na Japonskem zaposlenih natakarike zapravi ves svoj zaslužek v toaletnih trgovinah in zabavališčih. Njihova služba je zelo plodonsna, kajti povprečno zasluži taka Ne-san mesečno 20—25 Jenov. Maksimalna zasluži mesečno do 300 Jenov, kar predstavlja v današnji veljavi približno 6700 dinarjev. Pomena vredno je omeniti, da natakarike zaslužijo največ v onih lokalih, kamor zahajajo revnejši sloji prebivalstva. Ubogi kuli, ki je vesel samo vsakih 14 dni enkrat, razsipa bogato s težko prisluženim denarjem in daje velike napitnine. Davčna oblast je nadalje tudi dognala, da znaša povprečna starost na Japonskem uslužbenih natakarike 19 let. Mnoge izmed njih pa so izpostavljene trdim službenim pogojem, kajti zaposlene so nepretrgoma od 10 dopoldne do 2 ali 3 jutraj drugega dne. Ta poklic pa nudi na Japonskem veliko ugodnost, ker se skoraj vsak natakarica kmalu poroči. Da je temu res tako, razvidimo iz tega, da skoraj ne najdemo na Japonskem natakarike, ki bi imela več kot 30 let.

O KAMELEONU.

Vsaka žival, a tudi človek, ima sposobnost, da se več ali manj prilagodi okolici, v kateri živi. To je prirodni zakon prilagodenja ali adaptacije. Ta sposobnost je posebno razvita pri kameleonu, ki vsak čas lahko svojo barvo izpremeni, da se na ta način reši s takozvano zaščitno barvo. Vendar ima to samo kameleon

s popolnoma normalnim vidom, slep kameleon pa, kakor je zdaj ugotovil neki prirodoslovec, izgubi sposobnost menjati barvo; on je stalno temne barve. — Seveda velja to le za navadnega kameleona; politični kameleon pa ravno takrat, ko je slep, najbolj izpreminja barve...

DIRKA MED AVTOMOBILOM IN OSLOM.

O njej pripoveduje Roy Chapman Andrews, vodja tretje azijske ekspedicije prirodopisnega muzeja v Newyorku, ki se je nedavno vrnil iz puščave Gobi z bogatim plenom. V azijskih stepah je naletel na velika krđela divjega osla, ki v marsičem spominja na divjega konja — mustanga. Proučeval je življenje teh živali v puščavi Gobi, kjer žive mesece brez vode in ob samih redkih travah, ki sta jih posušila solnce in veter. Nekega jutra v najbolj vročem mesecu juliju je križaril Andrews v svojem avtomobilu po puščavi, kar zagleda samcatega »džigetaja«, ki je v galopu zbežal, čim se mu je avto približal. Začela se je dirka: osel se je hotel umakniti v hribovite predele in dirjal po ravnini ko strela, avto za njim s hitrostjo 67 kilometrov. Slednjič je avto žival dohitel na 10 metrov, a še dolgo je ni mogel doseči. Ko so peščena tla prešla v kame. ita, je moral avto nekoliko počasneje voziti, toda osel ni zmanjšal svoje hitrosti. Na daljavo 25 kilometrov je tekel z brzino 50 kilometrov, katera je šele, ko je bil utrujen, začela padati na 35 kilometrov na uro. Slednjič ko je osel došel na neko polje lave, je onemogel in padel. Andrews ni imel namena ga ujeti. Dal je oslu, da se napije in odpočije. Ko je spet prišel malo do moči, pa je skočil na noge in zbežal. Vsekakor je zanimiva ta hitrost in vztrajnost divjega osla.

* * *

Cepljenje proti revmatizmu. Ravnatelj državnega cepilnega zavoda na Dunaju dr. Gustav Paul je izročil društvu za znanost zdravniško delo, v katerem piše o 600 primerih, da je s cepiljenjem ozdravil ljudi revmatizma. Po njegovih navodilih napravljeni serum se vcepi v telo. Injekcija je povsem brezbolestna ter počinoma neškodljiva. Uspeh tega zdravljenja se pokaže takoj po tretji ali četrti injekciji. Zdravniško društvo je izročilo delo protikovačni komisiji, ki poda v bližnji bodočnosti poročilo o svojem mnenju.

Dragoceno odkritje. Egiptolog Hugo Monneret je pri izkopavanju v Ashwanu odkril razvaline koptskega samostana, za katere se doslej nihče ni zanimal. Pravi, da so v tem skritem samostanu v prejšnjih časih prebivali kristjani, ki so pod vplivom islama ostali zvesti svoji veri. V razvalinah so našli mnogo dragocenih rokopisov, ki segajo prav do 4. stoletja i. Kr. in vsebujejo zelo zanimive podatke o življenju apostolov.

Najdebelejši ljudje na svetu. Amerika ne prednjači samo v tehniki in gospodarstvu pred drugim dežellami, temveč tudi po svojih najdebelejših ljudeh. Ravno v Severni Ameriki so našli največ debelih ljudi, med katerimi so nekateri taki reprezentanti, da bi lahko predstavljali že cel globus. Neki Frank Farlow iz Newyorka, star 34 let, tehta 350 kg. Nekoliko debelejši je Leon Whitton iz Kanade, ki je star 40 let in tehta že 370 kg. Kot najdebelejši sploh pa velja sir Mark Goodwilly iz Indiane, ki tehta 405 kg. Samo v Newyorku je toliko teh trebušnikov, da so ustanovili svoj »klub debelih«, kjer je predsednik vselej tisti, ki seveda največ tehta. Pa tudi že v prejšnjih desetletjih so se debeluharji zavedali svoje moči in slave, tako da so že leta 1891. sklicali v Leipzigu kongres vseh debelih ljudi, katerega se je pa udeležilo več rado-vednežev kot pa je bilo pravih debeluharjev.

Težak spor med krojači in krznarji. Na Dunaju so se sprli krojači in krznarji, kdo da sme izdelovati kožuhe. Krznarji trdijo, da oni, ker se krojači na kožuhovino ne spoznajo, krojači pa pravijo, da krznarji ne poznajo kroja-oblek. Dobro je, da v Ljubljani ni takega spora, sicer bi bilo v težkem mrazu budo.

Poizvedovanja.

Zatekel se je velik pes, lisaste barve, na glavi črn. Dobi se Sneiderje 49.

Slovensko marionetno gledališče »Atena«.

Ob otvoritvi letošnje sezone.

V nedeljo dne 13. t. m. se spet odpre letošnja sezona lutkovnih iger. Po vsej neizvestnosti in negotovosti, ki jo je usoda dodala našemu Gašperčku in njegovi pisani družbi, je vendarle točno ob uri, ko se mu je zahtevalo, da je prav potkal ta večni burke na naši mali hram, ki se je zdaj preselil v malo dvorano Narodnega doma.

Sezono bo otvorila enodejanka »Ravnatelj sene«, ki jo je spisal Miran Jare. Temu uvodu sledi Pocijeva tridejanka »Začarani princ«, ki je bila na monakovskem marionetnem gledališču stalno na repertoarju in je zelo značilna, kakor za Pocija, tako tudi sploh za pristne lutkovne igrice, v kateri je prikazan Gašperček na prav izvrsten način.

Za letošnjo sezono je vodstvo oskrbelo pester spored. Stare, že pozabljene igre bodo nanovo prirejene spet prišle na oder. V naslednjih tednih bodo vprizorjene sledeče stvari: »Skriti vno zrcalo«, »Gozdni kralj Lavrine«, »Trojčki iz Dama-skas«, »Mrtvec v rdečem plašču« itd. Vrhu tega pa pridejo na vrsto novosti kot Pocijeve: »Sovji grade«, »Gašper obogati«, »Gašper in čarovnice«, poleg nekaterih izvornih slovenskih enodejank in daljših iger.

Koliko se je pa Gašperček že pri nas udomačil, bo najjasneje pokazalo občinstvo samo s svojimi obiski in tako pripomoglo do njegovega pravega razmaha in popolnega »poslovanja«.

Predstave se bodo vršile vsake nedelje in praznik ob pol 3. uri pop in ob pol 6. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Prosvetne prireditve.

Ljudski oder v Radovljici. V nedeljo dne 13. dec. in v nedeljo dne 20. dec. priredi naš oder veseloigro: Gostilničarka. Spisal je to igro Carlo Goldoni in za naš oder jo je prevel g. Jakob Šolar, profesor v St. Vidu. Igra je polna duhovitosti in vznjuba odkritosrčen smeh. Premijera se vrši zvečer. Začetek ob 8. uri; drugo nedeljo pa ob pol 4. uri popoldne. Za okolišane je zvrza z vlaki kar najugodnejša. Cene sedežem so od prejšnjih predstav znižane za 20%. Da se vsak lahko udeleži in si privoščiti trenutek oddiha.

Knjige in revije.

Nova spevoigra. Dr. Ivan Pregelj je izdal pravkar v zalogi Jugoslovanske knjižarne novo pevsko igro v treh dejanjih pod naslovom »Kamposteljski romarji«. Besedilo te spevoigre je, kakor pravi pisatelj, z nebitvenimi umetniškimi najinimi oblikovnimi spremembami libreto opere »Tajdac«, ki jo je uglasbil P. Hugolin Sattner in se nahaja že letos na ljubljanskem opernem repertoarju. V tej knjižni obliki je pa igra izvedljiva tudi na slovenskih podeželskih odrih, ker je moči vse govoriti, tudi če je označeno kot pevsko, razen nekaterih posameznih pevskih vložkov. Slovenski podeželski odri so bogatejši za nov, izviran igralni tekst, ki je izvedljiv tudi na malih odrih. Krov ladje Santa Fé uprizariti bo menda umel tudi srednje večje režiser. Sicer pa »Kamposteljski romarji« celo mnogo bolj prijačo tudi kot libreto v opero »Tajdac« nego tam porabljeno besedilo. Ime pisateljevo nam jamči, da bodo »Kamposteljski romarji« sprejeti povsod z velikim zanimanjem, sicer bomo pa o tej spevoigri prinesli še posebno strokovnjsko oceno. Cena znaša samo 10 Din. Knjižica se dobi v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Finančni zakon za leto 1926-27.

V smislu člena 113. ustave mora vlada vsako leto najpozneje do 20. novembra predložiti narodni skupščini proračun obremenjen s računskim zaključkom zadnjega končnega računskega leta, v našem slučaju leta 1924/25, ki je končalo 31. marca 1925. Kljub temu, da se ni lani predložil proračun in da je preteklo več kot leto dni, ni vlada 20. novembra predložila proračuna, ker ga še ni končno veljavno za posamezne resore odobrila — posamezni ministri še te dni izvršujejo zadnje korekture budžeta —, temveč le ukaz in finančni zakon za leto 1926/27. Finančni minister je opetovano obljubil, da bo predložil računski zaključek, izposloval si je tozadevne naknadne kredite, a računskih zaključkov kljub temu ni od nikoder. Naša država je gotovo edina država na svetu, katera je predložila zadnji računski zaključek za leto 1914, katera nima računskih zaključkov za deset let.

Finančni zakon ugotavlja, da znašajo redni in izredni dohodki 12.900.000.000 Din; ker znašajo i redni i izredni izdatki isto vsoto, je doseženo ravnotežje. V primeri z budžetom za 1924/25 je ta budžet večji za 2.495.000.000 dinarjev. Budžet za 1924/25 v znesku 10 milijard 405 milijonov dinarjev se je povečal pototom dvanaestkrat.

za april—julij 1925 za Din 633.000.000
za avgust—november 1925 za Din 597.000.000
za dec.—marc 1925/26 za Din 617.000.000
in znaša za dobo od 1. aprila 1925 do 31. marca 1926 skupaj 12.252.000.000 Din.

Ako primerjamo budžet za leto 1926/27 z v dobi 1925/26 pototom dvanaestkrat dovoljenimi krediti, vidimo, da je isti za 648.000.000 Din večji, akoravno ni za povečanje budžeta nobenega stvarnega razloga, temveč le za zmanjšanje budžeta.

Finančni zakon šteje 244 členov, za 46 členov manj ko finančni zakon za leto 1924/25. Ker bo po starem običaju finančni minister med razpravo v finančnem odboru in v plenumu narodne skupščine predložil večje število amandmanov, je sigurno, da bo finančni zakon dosegel obseg prejšnjega finančnega zakona.

Finančni zakon vsebuje splošne določbe, pooblastila za posamezna ministrstva, za upravo državnih monopolov, določbe o davkih in carinah.

1. Splošne določbe.

Navajam nove določbe, ki so splošnega pomena. Nova je določba, da ne morejo osebe, ki so prekoračile 60 let, biti sprejete v državno službo. V drugih državah — to je bilo i v Avstriji — se ne morejo sprejeti osebe, ki so prekoračile 40 let starosti.

Pravico na penzijo dobe uradniki šele, ko so izpolnili 15 let službe. Penzija znaša pri 15 službenih letih 60% penzijske podlage, za vsako nadaljnje polletje se računa 1%, tako, da dobe uradniki s 35 službenimi leti popolno penzijo.

Dovoljuje se orožnikom, kadar službeno potujejo, brezplačna vožnja na vseh državnih železnicah in ladjah.

Predpisuje se posebna uniforma za davčne uradnike, katero morajo nositi, kadar vrše uradne posle izven pisarne.

V smislu invalidskega zakona se določa, da veljajo kot siromaki one osebe, ki ne plačajo več kot 30 Din neposrednih davkov in doklad, izvemši invalidski davek, komorsko doklado in samoupravne doklade.

Izpuščen je člen 257 finančnega zakona za 1924/25, ki dovoljuje kmetijskim zadrugam oprostitve od davkov in taks v smislu člena 95, 96 in 98 srbskega združnega zakona.

Izpuščeni so členi 279—282 prejšnjega finančnega zakona, ki vsebujejo določbe glede prevzetja južne železnice. Zakaj so se ti členi izpustili, kakor tudi, zakaj uživa južna železnica neko eksteritorialnost v tem smislu, da ima svoj poseben budžet, da niso ne njeni dohodki in ne njeni izdatki navedeni v državnem budžetu, nam bo mogoče pojasnil sedanjí prometni minister; leta 1923. nam takratni prometni minister dr. Vel. Janković ni dal zadovoljjujočih pojasnil.

2. Določbe za upravo monopolov.

Zmanjša se število članov uprave od 12 na 9, katerim določa nagrade za seje finančni minister. Potrebno bi bilo, da se razun zmanjšanja upravnih odbornikov v zakonu i določí, da ne morejo biti člani uprave narodni poslanci, temveč le strokovnjaki iz vrst tehnikov, trgovcev in sadilcev tobaka. Ta določba je potrebna z ozirom na slabo gospodarstvo v upravi monopolov in na zmanjšanje režijskih in drugih stroškov, ki so posledica tega, da sede v upravi monopolov sedanjí in bivši poslanci, a ne strokovnjaki, ki bi uvedli pravilno kalkulacijo in veliko podjetje v trgovskem duhu vodile.

Važna je odredba, da sme upravni odbor monopolov ribičem in industrijskim podjetjem za konserviranje rib dovoliti prodajo soli za polovico določene cene. Ista odredba bi bila potrebna za živilsko sol in se v vseh državah pospešuje živinoreja s tem, da se daje živilnorejcem cena soli na razpolago. Storilo bi se to tem lažje, ker država pri soli zelo mnogo zasluzi; kilogram soli, ki se uvaža iz inozem-

stva, stane državo v domačem pristanišču — 33 para.

Važno za sadilce tobaka je, da istim ne bo treba plačevati obresti od prejetih predumov in da so obveznice strank glede teh predumov proste vseh taks.

3. Pooblastila za posamezna ministrstva.

Ministru za promet se da pooblastilo izdelati pravilnik za izdajanje brezplačnih kart na železnicah in ladjah, katerega mora odobriti ministrski svet. Ta pravilnik bo reguliral i podelitev ugodnosti za potovanje po železnicah za prevoz državnih pošilk in pošte ter način plačanja.

Tolmačijo se določbe čl. 26 zakona o državnem prometnem osebju tako, da nima ta člen povratne sile, to je, da se služba, ki ni bila po prejšnjih zakonih eksekutivna, a je s členom 26 uvrščena v eksekutivno, ima kot taka računati samo od dneva, ko je stopil v veljavo zakon o prometnem osebju. Odstavek II., člena 200 zakona o državnem prometnem osebju ima se tako razumeti, da se morejo v I. kategorijo uradnikov izjemoma uvrstiti samo oni uslužbenci, kateri izpolnjujejo pogoje za II. kategorijo uradnikov, a v II. kategorijo uradnikov izjemoma samo oni uslužbenci, ki izpolnjujejo glede šolske kvalifikacije pogoje za III. kategorijo. Člen 206 omenjenega zakona se mora tako razumeti, da se za osnovno plačo i za penzijo upošteva samo regularna služba po 21. letu starosti brez ozira na to, je li se služba pred 21. letom računala po prejšnjih zakonih za napredovanje in penzijo. Vojaski kadriški rok se ne more nikomur vračunati v službeno dobo, četudi se je to priznalo na podlagi prejšnjih zakonov in pragmatik.

Ministru socialne politike se da pooblastilo, da sme v sporazumu z ministrom pravde odložiti ustanovitev vrhovnega sodišča delavskega zavarovanja in da vrše posle tega sodišča kasacijska sodišča.

Ministru financ se da dovoljenje, da sme v svrhu reguliranja državnih obveznosti iz prejšnjih let izdati 6% bono do zneska 150 milijonov dinarjev. Ministru financ se da pooblastilo, da sestavi pravilnik za vzdrževanje katastra v novoizmerjenih občinah Srbije in Črne gore. Minister financ sme po predhodni odobritvi ministrskega sveta tekotom budžetnega leta dati občini Beogradu posojilo v znesku 12.000.000 Din.

4. Določbe o davkih.

Nove so sledeče določbe:

a) Kmetovalci, z ozirom na promet z njihovimi osnovnimi proizvodi, kmetijske zadruge vseh vrst in njihove zveze so proste davka na poslovni promet glede prometa s pridelki vseh kmetijskih panog, kmetijskega orodja in strojev. Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev in njihova zveza morajo plačati davek za promet, ki ga vrše s prodajo nečlanom.

b) Izredna doklada na splošno pridobnino v Sloveniji in Dalmaciji se poviša od 1. januarja 1925 od 30% na 100%.

c) Kot eksekutivni stroški se računajo za pismen oponent 1 para od vsakega dinarja dolžnega davka, stroški za rubežen 4 pare od vsakega dinarja dolžnega davka, poleg predpisane takse, a v nobenem slučaju ne smejo biti stroški manjši ko 30 Din.

d) Za preračunavanje rentabilnosti pri podjetjih, ki so zavezana javno polagati račune, se ne računajo v odmernu podlogo plačani državni davki. V celi državi se smatrajo kot režijski stroški plačane vojne in povojne doklade (60% v Sloveniji in Dalmaciji), davek na poslovni promet, invalidski in vojnokomorski davek, vse samoupravne doklade. Omenjena podjetja so dolžna na zahtevo finančne oblasti dati na vpogled svoje knjige in račune. Natančnejše odredbe naj predpiše finančni minister s pravilnikom, s katerim naj izvrši v okvirju zakonske možnosti izenačenje davčne bremena.

e) Oblastne, okrožne in okrajne doklade, ki so višje od 50%, a občinske, ki so višje od 100%, dovoljuje delegat ministrstva financ. Za podlogo izračunavanja doklad služijo neposredni davki z izredno doklado (500 30, oz. 100%). Občinske doklade na davek na zgrad-

be smejo znašati največ 200%, okrajne, okrožne in oblastne doklade največ 100%.

f) Eksistenčni minimum za dohodnino znaša v letu 1926 Din 2500.—.

Finančni zakon vsebuje mnogo novih določb, poslabšuje v marsičem obstoječe zakone, poostrejuje dosedanje davčno prakso in povečuje davčna bremena, zato bo treba odločnega in vztrajnega boja v finančnem odboru, da se poslabšanje ukine in doseže omiljenje nezrosnih davčnih bremen. Uspeh je le mogoč, če bo cela slovenska delegacija kot enotna fronta zastopala interese Slovenije.

Vlad. Pušenjak.

Seja zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Ljubljana, 11. decembra 1925.

Danes se je vršila letošnja druga redna javna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki ji je namesto obolevalega predsednika predsedoval podpredsednik Ivan Ogrin.

Pospoševanje obrtnosti in trgovine.

Sledil je referat g. dr. Fr. Windischerja o pospeševanju obrtnosti in trgovine. Omenil je težave za združne funkcionarje v letu 1925, in predlagal, da se v letu 1926, vršijo taki tečajji v Celju, Ptuj, Šoštanj in Ljutomer (za potrebe Prekmurja). Nadalje posnemamo iz njegovega referata, da se zbornica zanima tudi za prireditev tritedenskega tečaja, ki je namenjen učiteljem in učiteljicam na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah in opozoril na dejstvo, da je zbornica izdala 2 velevažna seznama podjetij Slovenije, kar zasluži vsa povala zainteresirane javnosti. K tej točki je svetnik g. Rebek predlagal, da se tečaj vrši namesto v Celju v Braslovcah.

Zbornično delovanje.

O zborničnem delovanju v dobi od 1. maja do 10. decembra 1925 je podal izčrpen poročilo tajnik g. I. Mohorič. Omenil je vse dogodke v gospodarskem življenju, ki spadajo v področje zbornice. Poročilo, ki je sirogo strokovnega značaja, dokazuje živahno delavnost zbornice v minulih poslovnih dobi.

Prezidava zborničnega poslojja.

V poročilu o napredovanju prezidave zbornič. poslojja je g. I. Ogrin narisal delo pri prezidavi in predlagal, da se zviša stavbeni fond od 2.200.000 na 2.500.000 Din zaradi tega, ker bo proračun gotovo prekoračen za vsoto ca 300.000 Din. Zbornica je to brez debate odobrila.

Proračun za leto 1926.

Zbornični tajnik g. dr. Windischer je podal glavne postavke proračuna za leto 1926, ki so bile soglasno sprejete. Proračun izkazuje skupno potrebnost 2.913.410 Din, kritja pa 3.437.710 Din s presežkom 494.300 Din kot blagajniško rezervo. Za trgovske in obrtne nadaljevalne šole je določena podpora 175.000 Din. Za prezidavo poslojja se proračunava znesek 500.000 Din. Ob povišanju celokupni potrebščini se zbornična doklada zniža od 25 na 22%. (Dobro zglej za druge korporacije Op. uredn.)

G. predsednik I. Ogrin pripominja, da je ministristvo odobrilo računski zaključek za l. 1924.

Proti demontažni politiki.

Zbornični svetnik g. J. Lenarčič je v svojem predlogu za obrambo in obstoj naše industrije orisal gospodarsko politiko odločilnih faktorjev predvsem g. M. Saviča, ki je zahteval in še zahteva, da bi se i v Slovenije morala evakuirati vsa velika industrijska podjetja; to pa seveda pomeni gospodarsko smrt Slovenije. Sredstva, s katerimi so hoteli priti do tega cilja, so bile carine.

K temi je govoril še g. I. Jelačin m. l., ki je v temperamentnem govoru povedal, da je to sistem, ne pa osebno delo g. Saviča; g. Savič je samo reprezentant te ideje in sistema. Politika stare Avstrije je bila v tem oziru bolj pametna. G. Savič boče igrati vojaka, vse njegovo delovanje pa je nesposobno. Davčna peza je nezmožna, pa se nam še s tem ubija naša močnost življenja. Vse to mora izzvati upravičen protest vse Slovenije! (Buro odobravanje.)

Na predlog g. J. Lenarčiča je zbornica sklenila v plenarni seji najodločnejši protest proti demontažni politiki, ki ogroža življenjske interese Slovenije in posebno deputacija naj odda spomenico finančnemu, vojnemu in trgovinskemu ministru kakor tudi vsem parlamentarnim klubom.

Davčne zadeve.

Izčrpano poročilo o zborničnih akcijah v davčnih vprašanjih je podal referent zbornice g. Fr. Zaggar, ki je pokazal težko gospodarsko situacijo v Sloveniji ravno zaradi poostrenega izterjavanja davkov sredi mrtve sezone. Zbornica je resolucije protestnega shoda 23. oktobra poslala na vsa pristojna mesta. Vendar pa so predlogi in spomenice zbornice našli v zakonih o proračunskih dvanaestih letih deloma odmev. Zadnji dvanaestinski zakon vsebuje par olajšav, zbornica pa še nadalje vztraja na svojih zahtevah, ki so zahteve vse Slovenije. (Poročilo sprejeto.)

O teh zahtevah je govoril še pri prihodnji točki dnevnega reda.

Predlogi za finančni zakon 1926—1927.

Finančni zakon za l. 1926-27 vsebuje v obliki, kakor ga je izdelalo finančno ministristvo, več davčnih odredb, ki pomenjajo izdatno poostreitev sedaj

njega položaja. Finančni odsek predlaga, da sprejme zbornica njegove predloge, med katerimi je prva zahteva, da se naj lestvica za dohodnino bere v dinarjih, ne pa v kronah. Zbornica je vse predloge g. referenta vzela z odobravanjem na znanje.

Za reformo zavarovanja.

O socialnih dajtavah je podal izčrpen referat tajnik g. dr. Ivan Pless. Stvarno je kritiziral razmere pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev. Ugotavlja, da je potrebna daljša karenčna doba. Zdravljenje zob n. pr. naj se omeji na faktilno zdravljenje zob. Sistem kapitalnega kritja je pogrešen. Zahteva se temeljita reforma — izvede naj se dalekosežna decentralizacija. — Uvede naj se mekano kritje itd. Zamudnike je treba pozvati na izpolnitev obveznosti.

K referatu je poročal še podpredsednik gosp. Ogrin, da je pri centralizaciji izredno prizadeta Slovenija in da je potrebno, da se izvedejo volitve v to velevažno institucijo.

V sledeči debati je g. Lenarčič kritiziral aparat zavarovanja in ugotovil, da presega dajavne višino neposrednih davkov G. E. Franchetti je tudi nastopil za decentralizacijo in ostro kritiziral delovanje G. Hafner je za točno revizijo računov in za nastavljanje zmnožnega uradništva. G. Bonač je za statistične dokaze.

Predlogi zborničnih članov.

Zbornični člani so stavili 20 samostojnih predlogov, katerih vsebino podajamo v naslednjem.

1. G. K. Elsbacher iz Laškega predlaga, da se podaljša postanek potniških vlakov na postaji Laško na 2 minuti. — 2. G. I. Jelačin m. l. stavi predlog glede pobiranja žigovine za trošarinske plombe. — 3. G. I. Jelačin m. l. predlaga akcijo zbornice za izdajanje koncesije ljubljanski borzi za trgovanje z devizami in valutami. — 4. G. I. Jelačin m. l. predlaga, da se zbornica zavzame za subvencijo države k zgradbi poslojja za trgovsko akademijo v Ljubljani. — 5. G. E. Franchetti stavlja predlog, da se izreče zahvala poslanski klubom, katerih člani so se pri razpravi o Obrtni banki zavzemali za interese Slovenije in da se prosijo, naj se zavzemajo za to, da se pozovejo v ustanovni odbor, ki ima izdelati statute, tudi zastopniki obrtnosti. — 6. V sledečem predlogu se zavzema g. E. Franchetti za odpis davčnih zaostankov. — 7. G. V. Weixl iz Maribora prosi za akcijo zbornice glede novega zakona o pobiranju draginje in obsoja v svojem predlogu dosedanje ukrepe vlade po starem zakonu. — 8. G. V. Weixl protestira proti dekretiranju treh državnih praznikov po ljubljanskem in mariborskem velikem županu. — 9. G. Fr. Ks. Stare nastopa s svojim predlogom proti ukinitvi direktije post in telegrafa v Ljubljani. — 10. G. Fr. Ks. Stare predlaga zbornici, da ponovno opozori oblasti in javnost na nevarnost, ki je povzročila davčna obremenitev, da se naša industrija seli v druge pokrajine države. — 11. G. Kralj iz Brezice prosi zbornico, da se zavzame za gradbo železnice Novo mesto — Brezice. — 12. G. Fran Bonač zahteva nastop zbornice proti zapostavljanju domačih podjetnikov pri dodeljevanju državnih dobav. — 13. G. Hafner prosi zbornico, da intervenira proti pretiranim točilnim taksam. — 14. G. J. Lenarčič zahteva, da se zbornica zavzame za izenačenje neposrednih davkov v državi, ker je najbolj pereče dnevno vprašanje. — 15. G. J. Lenarčič predlaga izpremembo pravilnika za nalaganje prestajajoče gotovine Poštne hranilnice v toliko, da bo tudi hranilnicam in kreditnim zadrugam mogoče okoristiti se s krediti tega zavoda. — 16. G. I. Rebek iz Celja nastopa za zvišanje kontingenta, ki je dovoljen Sloveniji za obrtniške kredite, in zahteva zvišanje kredita posameznikom vsaj do 10.000 Din. — 17. G. L. Bučar iz Kostanjevice stavi predlog glede povišanja trošarine proste količine vina lastnega pridelka za lastno potrebo in zahteva znižanje. — 18. Nadalje nastopa g. L. Bučar s predlogom, da se odpiše trošarina na kalo ali drcži. — 19. G. L. Bučar predlaga odpravo trošarine na petijot. — 20. G. J. Horvat iz Ljutomera prosi zbornico, da ukrene pri železniškem ravnanstvu potrebno, da se zgrade novi vodni propusti v najmanj 30 cm dolžine na progi Ljutomer—Murska Sobota v svrhu preprečenja škod ob povodnjih. — Vsi predlogi so bili soglasno in z odobravanjem sprejeti.

Kaj je z gradbo Poštne hranilnice?

Pred tajno sejo vpraša zbornični svetnik g. Anton Rojina predsedstvo, če mu je znano, kaj je z gradbo poslojja Poštne hranilnice v Ljubljani in zahteva upravičeno, da se to gradi v korist obrtnikov in v odpravo stanovanjske bede. Kaj je vzrok zavlačevanja? Predsednik odgovarja, da bo zbral tozadevne podatke.

Nadalje vprašuje svetnik g. K. Elsbacher, kaj je z razpisom volitev v zbornico? Predsednik odgovarja, da država še ni imenovala svojega komisarja za volitve in da v tem vprašanju ne more odgovoriti nič konkretnega.

Tajna seja.

V tajni seji je bilo sklenjeno, da se razdeli 5 ustanov za učence Trgovske akademije v Ljubljani. Učenci, ki uspešno napredujejo in katerih vedenje je pohvalno, dobe vsako leto ustanovo zbornice v znesku 500 dinarjev, ki jih dobe vsako leto do konca njih študija, dokler je napredek uspešen. Dodelila se je ustanova sledečim učencem: Josip Romih (I. letnik), Ivan Jošt (III. letnik), Andrej Rupnik (IV. letnik), Josip Strašek (IV. letnik) in Josip Zigon (IV. letnik).

Ker je bil dnevni red izčrpan, je predsednik g. Ogrin zaključil lepo uspešo sejo z zahvalo vsem navzočim gg. zborničnim svetnikom, vladnemu zastopniku in časnikarjem in voščilom za Božič in Novo leto.

Obrtne zadruge in trgovski gremiji. Po statistiki, ki jo je sestavila Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, se nahaja v njenem področju 26 trgovskih gremijev in 5 trgovskih zadrug, dalje 52 kolektivnih obrtnih zadrug, 19 skupinskih zadrug, 11 strokovnih zadrug, 14 pokrajinskih oz. oblastnih zadrug in 111 ostalih, skupno 236 strokovnih stanovskih organizacij obrtniškega in trgovskega stanu. Največ je gostilničarskih zadrug (50).

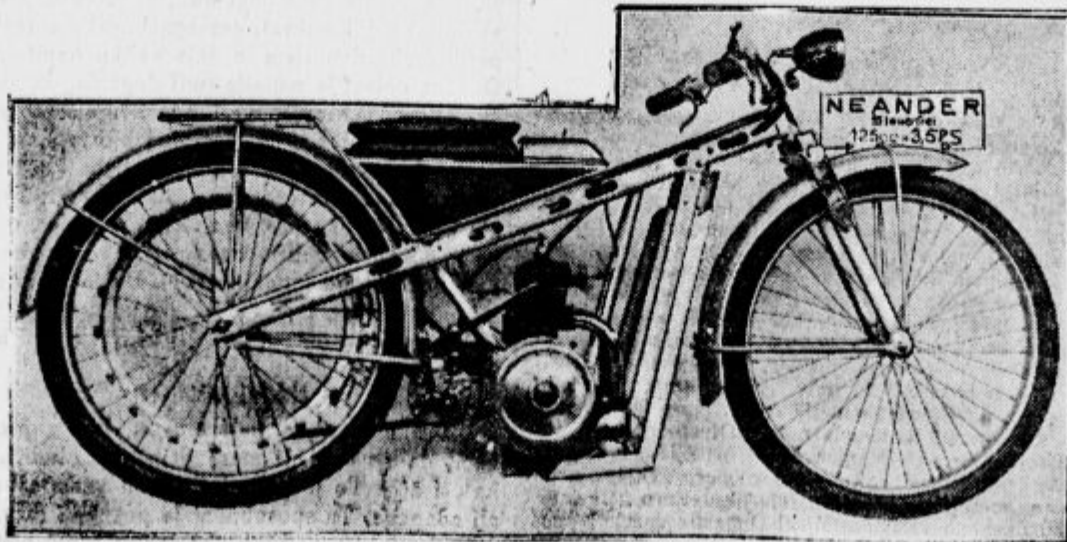
Gospodarska propaganda v inozemstvu. Kakor čujemo, bo redakcija »Révue économique et financière de Belgrade« v začetku prihodnjega leta izdala nov adresar izvoznih tvrdk države SHS. Energični protest naših gospodarskih krogov je bil torej uspešen.

Borze.

Dne 11. decembra 1925.

Dinar.

Zagreb, Berlin 13.389.—13.389 (13.386—13.386)
Italija 226.51—226.61 (226.52—226.72). London
272.93—274.98 (272.75—274.75). New York 56.09—
56.69 (56.10—56.70). Praga 168.408—168.408 (166.40)

Zanimiva nova konstrukcija v izdelovanju motornih koles. Okvir obstoji iz lahkih železnih nosilcev.

—168.40), Dunaj 7.906—8.006 (7.91—8.01), Curih 10.852—10.932 (10.85—10.93).
Curih, Belgrad 9.175 (9.20), Italija 20.86 (20.08), London 25.1625 (25.15), Newyork 518.75 (518.675), Pariz 19.575 (19.57), Praga 15.375 (15.375) Dunaj 73.12 (73.12).

Dunaj Devize: Belgrad 12.5475, Kodani 176.55, London 84.36, Milan 28.48, Newyork 708.25, Pariz 26.71, Varšava 75.85. Valute: dolarji 711.50, angleški funt 31.30, francoski frank 26.62, lira 28.38, dinar 12.48, češkoslovaška kruna 20.955.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 78.25—79, vojna odškodnina 322—324, zastavni listi 20—27, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 200—204, Ljublj. kreditna 210 den., Merkantila 100—105, Slavonska 50 d., Kred. zavod 175—185, Strojne 125 den., Vevče 120 —125, Nihag 35—35, zaklj. 35, Slavska 100—110, Šešir 115—120, zaklj. 115.

Zagreb. 7% invest. posoj. 74—75.50, vojna odškodnina 320—321, dec. 321—321.50, Hrv. esk. 119.50—120, Kreš. 133—135, Hipobanka 64.50—65, Jugobanka 107—108, Pražedion 945—957.50, Ljub. kreditna 210 den., Slavonska 50—52, Srpska 144—140, Eksploatacija 45 bl., Seferana 400 bl., Gutmann 350—360, Slavex 140—155, Slavonija 44.50—45, Trbovlje 385 bl., Vevče 120 den.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 667.500, Živno 781, Alpine 268, Greinitz 130, Kranjska industrijska 287,

Trbovlje 411, Hrv. esk. 144, Leykam 180.500, Hipobanka 70.750, Avstrijske tvornice za dušik 180, Mundus 990.000, Slavonija 54.

Blago.

Ljubljana. Les: Deske, smrekove in jelove, paralelne, 13 mm, od 13—32 cm, 4 m, fco vag. naklad. post. 540 bl., deske, smrekove in jelove, paralelne, 20 mm, od 18—34 cm, fco vag. nakl. post. 500 bl., bukovo oglje, vilano, fco vag. nakl. post. 80 bl., bukovi hlodi, prvostalni, od 80 cm premera naprej, od 2 m dolžine, fco meja 2 vag. 390—390, zaklj. 390 — Zito in poljski pridelki: Pšenica 76 kg, fco vag. nakl. post. 295 bl., pšenica slavonska, 77, 78 kg, 1—2%, par. mln. Ljubljana 320 bl., kuruza, nova, času primerno suha, fco nakl. post. 1 vag. 133—133, zaklj. 133, kuruza nova, času primerno suha, fco vag. Novi Sad 135 bl., kuruza domača, v peči sušena, fco vag. slov. postaja 180 bl., kuruza nova, gar., fco bačka postaja 130 bl., kuruza nova, gar., fco šid 135 bl., kuruza umetno sušena, fco bačka postaja 170 bl., kuruza umetno sušena, fco Postojna tranz. 205 bl., ajda domača, fco vag. slov. postaja 250 bl., proso domače, fco v. slov. postaja 210 bl., krompir beli, fco vag. slov. postaja 80 bl., čebula v vrečah, fco vag. ban. post. 105 blago. — Seno, slama: Seno sladko, fco vag. slov. nakl. post. 75 bl. — Kolonialno blago: Riž št. 346, fco vag. Trst 580.75 bl., riž št. 345, fco vag. Trst 564.05 bl., riž št. 347, fco vag.

Trst 543.25 bl., rižev z drob (risetta), fco vag. Trst 391 bl., polenovka Lave, 2-3 male, 1-3 srednje, v balah po 60 kg, fco vagon Postojna 1023.50 bl. — Mast, slanina: Mast, gar. svinjska, netto, fco sod po 50 kg, fco vag. ban. nakl. post., za 100 kg 2100 bl. — Vино, žganje: Slivovka gar. 50%, fco vag. sremška postaja, za litrov, neotrošarinjena 2000 bl.

Izpred sodišča.

Zalitev potom tiska, France Škerjanc, posestnika in gostilničarja sin v Smarju pri Grosupljem, je tožil posestnika v Smarju Jakoba Perovška zaradi žaljenja časti, katero je zagrešil Perovšek z objavo nekih dopisov iz dežele v enem ljubljanskim dnevniku. Očitno mu je razne stvari, ki se pa niso izkazale kot resnične in je bilo vse kar se mu je očitalo, res golo obrekovanje. Po daljšem razpravljanju je razglasil predsednik senata sodbo, s katero je bil obsojen Perovšek radi pregreška klevete in uvrede po zakonu o tisku, in sicer na 500 Din globe, v slučaju neizpolnitosti na 10 dni zapora, poleg tega še na 500 Din denarne globe, takso 50 Din in pa materialne odškodnine 500 Din.

Vodeno mleko. Na Dolenjski cesti je ustavil mestni uradnik za preiskuševanje živil, ki jih vozijo okoličani v mesto, prodajalca mleka Janeza Kramarja. Pri preiskušnji mleka je našel, da je v eni posodi mleku primešana voda, in sicer toliko,

da se je to lahko na prvi posku ugotovilo. Kramar je prišel pred sodišče, obtožen, da je kvaril živila. Prvi sodnik pa ga je oprostil. Mož se je nanreč zagovarjal, da dobiva mleko od več strank in da ni vedel in tudi ne more vedeti, od katere stranke je dobil vodeno mleko. Priložil pa se je zastopnik javnega tožitelja, vsled česar se je vršila druga obravnava pred ljubljanskim deželnim vzklisnim sodiščem. Državni pravdnik je utemeljeval obtožbo in je predlagal obsodbo, češ, da je bil mož malomaren v svoji službi in se ni prepričal o kakovosti mleka, ki ga pelje strankam v mesto. Senat pa se je pridružil mnenju prvega sodnika in je potrdil oprostilno sodbo.

Meteorološko poročilo.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Pastrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
11./12. 21 h	740.4	— 3.8	0.5	obl. jz.	—
11./12. 7 h	736.9	— 5.4	0.7	megla	—
11./12. 14 h	737.5	— 2.1	0.5	obl.	—

Denar

je od nekega časa postal redek. Vedno težje postaja pridobivati si ga. Ali življenje primorava

vsakega na burbo za obstanek in kdor hoče v tej borbi zmagati, mora biti zdrav, svež in uporen. Zatorej uporabljajmo pri utrujenosti, onemoglosti, nervozni in vsled tega povzročenem nespajku, Fellerjev blagodišeč »Elsafluid«, ki osvežuje, krepi mišice in živce, lajša bolečine. Kot nam vedno iz-

nova potrjujejo Fellerjev Elsafluid tudi pri močnih reumatičnih bolečinah izvrstno deluje. Dober kosmetikum. Močnejši, štedljivejši in boljše delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din, 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din, 36

dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 Din, že obenem z zabojem in poštno razpošiljo po povzetju ali proti vnaprejšnjemu denarju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 134, Hrvatska. — Posamezne steklenice »Elsafluida« po 10 Din v lekarnah in sorodnih trgovinah.

Služkinjo za vse

z dobrimi spritevali, ki zna nekaj kuhati, išče mala družina na deželi. Nastop prvega. — Ponudbe na: »Inzerjer«, pošt. ležee, Crna p. Prevalj.

Samost. kuharica

za gosposko kuhinjo na Impolci, dobi mesto. — Ponudbe na oskrbništvu graščine Impolca, p. Sevnica, Dolenjsko.

Kot družabnik

stopim s 50.000 Din v dobro idočo trgovino meš. blaga. — Samo resne ponudbe prosim upravi lista pod št. 8222.

Zimska SUKNJA

čevlji in galoše ceno napredaj. Naslov v upravi št. 8251

Prodaj se GRAŠČINA

s krasnim parkom, z ali brez opreme, v Teharjih tik Celja. 24 oravov različnih vrst zemlje. Pojasnila daje: Ant. JANCIC, Teharje, p. Store.

Prodaj TRGOVINO

30 let staro, mešanega blaga, s stanovanjem. Mesečna najemnina 500 Din. — Samo resne ponudbe upravi lista pod številko 8221.

Prodaj jaslice

(160 X 80), umetno, pristno, domače, roč. delo (rezbarija), samo za 1500 Din. Pripravne so jaslice za cerkev. Naslov v upravi pod »Božič št. 101.«

PISALNI STROJ

že rabljen, a vendar dobro ohranjen, kupim takoj. Ponudbe z navedbo znamke in cene na upravo »Slovenec« pod številko 8090.

Brinjevo olje

kupuje vsako množino po najvišjih dnevnih cenah drogerija A. KANC sinova, Ljubljana, židovska ulica 1.

Steklena strešna opeka

je zopet na zalogi pri ZDRUŽENIH OPEKARNAH D. D. v Ljubljani.

Radio

aparate in sestavne dele ima v zalogi Frane Bar, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 5

V najem se odda

v sredini mesta najvišjemu ponudniku veliko in moderno opremljeno

STANOVANJE

obstoječe iz 4 sob, kopalnice in kuhinje s priključki. — Naslov se izve pri Aloma Comp., Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1.

Minoritski samostan v Ptuiu

na Štajerskem ima napredaj 300 (tristo) kubičnih metrov

iglastega lesa

in 100 (sto) kubičnih metrov

hrastovega

na panju. — Pismene ponudbe naj se pošljejo takoj predstojništvu minoritskega samostana v Ptuiu. — Poleg drugega, bodo imeli prednost oni, ki se obvezajo vnaprejšnjem plačati. Za ogled in za informacije o kvaliteti lesa se morejo obrniti reflektanti na minoritskega ločarja Ant. Sakežka, Stanušina št. 22, p. Podlehnik v Halozah na Štajerskem.

PEČI

plöčevinaste, prvovrstne in trajno goreče prodaja po znižanih cenah A. SUŠNIK — železnina - Ljubljana, Zaloška cesta 21. 8210

KOKS - ČEBIN

Woltova ulica 1/11. — Telefon 56

Popravila

šivalnih strojev

točno in ceno. — GOREC, Gosposvetska cesta št. 14.

Sani

več različnih, dvo-, štiri- in šest-sedežnih imam za prodati. Cena nizka. — JOSIP STUPICA, sedlar in jermnar, Ljubljana, Slomškova ulica 6. 8260

Centenemu občinstvu vljudno naznanjava, da sva otvorila skupno v svoji stroki

trgovino s pohištvo v Celju, Glavni trg 12

Potrudila se bodeva stranke vsestransko zadovoljiti z najboljšimi izdelki kakor tudi z umetniško izpeljavo po najmodernejših vzorcih.

Se priporočava z odličnim spoštovanjem

Franjo Vehovar

tovarna pohištva

Celje, Kersnikova ulica

Ivan Strelec

tapetarsko podjetje

Celje, Samostanska ulica

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisatelj Jules Verne. — Poslovenil A. B.

Prva skrb gospe Helene in gospodične Grantove je bila, da obvežeta Glenarvanovo rano. V trenutku, ko se je soproz zgrudil pod Ben Joycejevo kroglo, je lady Helena prestrašena pohitela k možu. Nato je pogumna žena premagala strah in prepeljala Glenarvana na voz. Tamkaj so mu razgalili ranjeno ramo, in major je hitro sprevidel, da je strel ranil samo meso, ne pa notranjih delov. Krogla ni zadela nobene kosti in tudi ni pretrgala nobene mišice. Rana je sicer zelo krvavela, pa Glenarvan je sam potolažil prijatelje. Začel je namreč pregibati prste in jim kazati, da nima otrple roke. Ko so ga zavezali, ni hotel nič več slišati o tem, da bi mu še stregli, tako da so se skoraj sporekli.

Popotniki razen Mulradyja in Wilsona, ki sta bila na straži, so se, kakor je pač šlo, stlačili v voz. Poprosili so majorja, naj jim razloži, kako je prišel na to, da je Ayrton zločinec Ben Joyce.

Predno je začel odgovarjati na vprašanje, je na kratko povedal gospe Heleni vse, česar še ni vedela: da je ušla iz Perth tolpa zločincev, da so se pojavili v viktorijanski provinci in povzročili strašno železniško nesrečo. Pokazal ji je tisto številko lista »Australian and New Zealand Gazette«, ki ga je bil kupil v Seymourju, in pristavil, da je razpisana visoka nagrada za tistega, ki izroči oblasti živoga ali mrtvega Bena Joycea, strašnega lopova, ki mu je osemnajst mesecev zločinskega življenja prineslo že žalostno slavo, da se ga boji vsa Avstralija.

Toda kako je mogel major Mac Nabbs spoznati strašnega bandita v osebi čolnarja Ayrtona? To je bila vsem nerazrešljiva uganka, ki jo je moral major razložiti.

Odkar sta se prvič srečala, ni Mac Nabbs mogel zaupati temnemu čolnarju. Dvoje ali troje čisto maenkostnih stvari, tako na primer, kako sta si Ayrton in kovač ob reki Wimerri skrivaj pomežiknila, čolnarjevo obnavljanje, če je bilo treba iti po mestu ali po vasi, njegovo nadležno priganjanje, naj pošljejo Duncana na vzhodno obalo, nenavaden pogin živine, ki mu e bila zaupana v varstvo, končno neko pomankanje prostodušnosti v vsem obnašanju, vse skupaj je polagoma naredilo, da so se v majorju vzbudile resne sumnje.

Vendar pa bi te sumnje ne mogle dozoreti, in major bi ga še ne mogel obtožiti, da ni bilo dogodkov pretekle noči.

Mac Nabbs se je splazil med visokimi šopi praproti in grmovja prav do sumljivih sene, ki so se vlačile pol milje od taborišča. Svetilkajoče se rastline so medlo osvetljevale zunanjo temo.

Troje ljudi je iskalo po tleh sledov, še svežih vtiskov konjske podkve. Med njimi je spoznal Mac Nabbs podkovskega kovača iz Black Pointa. »To so, so že pravi« je dejal prvi. — »Da, mu je odgovoril tovariš, glej, tu je detelja. — Taka sled se vleče že od Wimerre naprej. — Vsi konji so poginili. — Dobro, da je strup blizu. — Na ta način bi mogli pripraviti ob konje celo vojsko. Ta-le gastrolobij je pa res koristna rastlina!«

— Nato so umolknil, je nadaljeval Mac Nabbs, in se oddaljili. Nisem še vedel zadosti; zato sem jim sledil.

Kmalu je pogovor zopet oživel: »Prebrisani dečko, ta-le Ben Joyce,« je dejal kovač, »silen čolnar s svojo izmišljeno povestjo o brodolomu! Če se mu načrt posreči, smo zadelo terno! Proklet dečko, ta-le Ayrton! — Imenuj ga raje Bena Joycea, saj je pošteno zaslužil svoje ime!« V tem so lopovi prišli iz gozda na plan. Ledel sem, kar sem hotel vedeti, in vrnil sem se v taborišče s trdnim prepričanjem, da se zločinci tudi v Avstraliji ne pobojšajo, pa naj pravi gospod Jakob, kar hoče!«

Major je umolknil. Tovariši so molče razmišljali. — Torej nas je Ayrton zavlekel v ta nosrečni kraj, da nas oropa in pobije, je dejal Glenarvan, ves blede od jeze.

— Tako je. — In njegova tolpa nam sledi od Wimerre naprej in preži na ugodno priliko.

— Tako je. — Nesrečnež torej ni bil nikoli na Britaniji? Torej je ukradel ime Ayrton in tudi listino, v kateri ga imenujejo za čolnarja?

Vsi so pogledali majorja Nabbsa, ki si je bil brez dvoma že sam zastavil isto vprašanje.

— Glejte, tako-le bo, je odgovoril Mac Nabbs, ne da bi se količkar razburjal. Gotovega ne moremo vedeti prav nič. Po mojem mnenju se ta človek v resnici imenuje Ayrton. Ben Joyce je samo njegovo bojno ime. Prav nobenega dvoma pa ni, da pozna kapitana Harryja Granta in da je bil svoje dni čolnar na njegovi ladji. To so dejstva, ki jih na eni strani potrjujejo Ayrtonovi natančni podatki, na drugi strani pa pomene med konvikt, ki sem vam ravnokar pravil o njem. Ne izgubljajmo časa z nepotrebnimi domnevmami in imenujmo — za sedaj vsaj — za gotovo, da je Ben Joyce Ayrton, kakor je Ayrton Ben Joyce, to se pravi mornar z Britanije, ki je postal na ta ali na oni način poveljnik zločinske tolpe.

To razlago majorja Maca so sprejeli vsi popotniki brez ugovora.

Sedaj pa mi povejte, je vprašal Glenarvan, čemu in kako, da je čolnar kapitana Harryja Granta v Avstraliji?

Kako? Ne vem, je odgovoril Mac Nabbs, saj celo policija pravi, da ne ve v tem pogledu niti trohice več kakor jaz. Čemu? Tudi tega vam ne morem povedati. V vseli stvari je neka skrivnost, ki jo bo razkrila šele prihodnost.

— In policija ne ve niti tega, da sta Ben Joyce in Ayrton eno in isto, je pripomnil John Mangies,

Vajenec zdrav in kro-pak, poštenih eternita je napredaj staršev, se sprejme za me-dičarsko obrt. — Naslov v domu na Kodeljevem — upravi lista pod šte. 8237. Ljubljana. 8258

Za Božič znižane cene!

pri staroznani solidni tvrdki

Gričar & Mejač

konfekcija

samo Šelenburgova ul. 3

Dražba.

Dne 14. in eventualno 15. decembra 1925 ob 9. uri se vrši v Mozirju št. 39 JAVNA DRAŽBA v konkurzno maso Rudolfa Pevec spadajočih premičnin, kot n. pr.: oprava za trgovino, sodov, raznega pohištva, živine, vozov, poljedelskega orodja itd. — Seznam in cenilno vrednost premičnin se lahko upogleda ob uradnih urah pri okrajnem sodišču v Gornjem gradu in pri upravniku konkurzne mase dr. Milanu Orožen, odvetniku v Celju.

Darila za Božič

po znižanih cenah

v solidnem blagu in veliki izbiri Vam nudi trgovina perila in modnega blaga

Jos. Lenard

Ljubljana, Dunajska c. št. 20

Pri izdatno znižanih cenah moških srajc še 10% popusta do Božiča

PREPOROČAMO »Cirilove knjižnice« v Mariboru 2. zvezek: dr. Lenard, »Jugoslovanski Piemont«, 7. Din. — 3. zvezek: dr. Lenard, »Slovenska tona v dobi narodnega prepoveda«, 10. Din. — 4. zvezek: »Moji stric in moj župnik«, 4. Din. — 5. zvezek: Melville, »Gladiatori«, 11. del 10 Din. — 6. zvezek: Melville, »Gladiatori«, 11. del 10 Din. — 7. zvezek: Wells, »Sžgoba o nevidnem človeku«, 7. Din. — KOL.

UNDERWOOD

pri **Lud. Baraga, Ljubljana**
Selenburgova ul. 6/1. Telefon štev. 980.

Inserati v »Slovincu« imajo popoln uspeh. — Inserirajte v njem!

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigoveznica K.T.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6. II.

Snežni čevlji dospeli

dobe se pri tvrdki

M. Trebar, Ljubljana, S. Petra cesta 6.

Pri pismenih naročilih je treba navesti številko čevljev.
Pošilja se po povzetju.

Vsak hoče o Božiču

napraviti svojim s primernim darilom veselje in to je le mogoče, če iste kupi pri tvrdki

Josip Petelinc, Ljubljana

ki ima veliko zalogo, žepnih robcev, rokavic, nogavic, pletenine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice, angleške šifone, fine klote, vezene, čipke, torbice, nahrbtnike, palice in še **veliko, veliko** drugih lepih in potrebnih stvari po znatno znižani ceni.

Na veliko in malo!

Na veliko in malo!

Št. 29.026/25—ref. IX.

Razglas.

Mestna pristava razpisuje za vzdrževanje mestnih režijskih konj

dobavo 25.000 kg popolnoma zdrave in suhe ovsene in pšenične slame.

Cena se razume postavljeno na mestno pristavo, Povšetova cesta 8.

Tozadevne ponudbe je vposlati mestnemu gradbenemu uradu, Lingarjeva ulica št. 1, do 18. decembra 1925 opoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. decembra 1925.

Nepotrebna skrb za božično darilo!

ker je tvrdka

JOSIP PETELINC, Ljubljana

znižala v to svrhu cene šivalnih strojev in kolesom znamke „Gritzner“ „Phoenix“ „Adler“ za

10 % Ugodna obročna odplačila.

MARIJA SLADONJA roj. **PAVEŠIČ** javlja v svojem in v imenu svojih otrok **DRAGANA** in **BRANKE**, da je njen nadvse ljubljani in nepozabni soprog in oče, gospod

Davorin Sladonja

ravnatelj »Slovenske banke«

danes ponoči po kratki mučni bolezni, v starosti 42 let, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v soboto dne 12. decembra ob pol 4 popoldne iz Leonišča na pokopališče pri Sv. Križu, kjer se bodo zemski ostanki položili k večnemu počitku.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1925.

MARIJA SLADONJA.

WEITZEL Ingenieur Gesellschaft, "om"ndit. dr.**Oddelek I. CENITVE**

tehničnih naprav industrijskih podjetij in poslopih vseh vrst in za vse namene

Oddelek II. STROKOVNA MNENJA

in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve

Oddelek III. STROJI

Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zveze. Zato dobave vseh strojev in naprav. — Prezidave. — Načrti. — Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

Veliko nagrado za 50.000 Din

lahko zamučite, ako ne čitate tega oglasa!

V svrhu upeljave naših specialnih **PARFUMOV** smo se odločili za posebno božično reklamno prodajo, ki bo trajala do

27. decembra t. l.

Onim, ki se bodo poslužili te reklamne prodaje, poklanjamo sledeče velike nagrade, ki se na željo dobitnika izplačajo tudi v gotovini:

1 nagrada v skupni vrednosti . . .	50.000 Din
2 nagradi po 10.000 Din . . .	20.000 Din
4 nagrade po 5000 Din . . .	20.000 Din
2 nagradi po 2000 Din . . .	4.000 Din
10 nagrad po 1000 Din . . .	10.000 Din
41 nagrad po 500 Din . . .	20.500 Din

Tekmovanja za navedene nagrade se lahko udeleži vsakdo, kdor nam po poštni nakaznici ali denar. pismu

pošlje Din 65.—

nakar dobi poštino prosto

1 karton 6 specialnih flakonov različnega linega „Odeon“ parfuma
(v običajni vrednosti 90 Din).

V svrhu tekmovanja za razpisane nagrade je vsaki pošiljki priložena zaprta kuverta s kuponom, opremljenim s tekočo številko, kakor tudi načrt o razdelitvi nagrad, s katerim soglašajo vsaki naročnik. Vlaganje kuponov se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Da pa naše odjemalce v vsakem oziru zadovoljimo, poklanjamo razen omenjenih 60 velikih nagrad prvih 15.000 naročnikom še nadaljnjih

5.000 posebnih manjših nagrad v skupni vrednosti Din 450.000

Z ozirom na veliko število teh posebnih nagrad odpade povprečno na vsakega tretjega naročnika po ena posebna nagrada. Vrh tega je pa dana seveda tudi možnost, da razen te pripade nanj še ena izmed gorenjih velikih nagrad.

Ker je število navedenih posebnih nagrad omejeno na 5000 dobitnikov ter je pričakovati zelo velike udeležbe, vam priporočamo, da se za udeležbo božične reklamne prodaje

takoj odločite!

Razdelitev nagrad se prične 5. januarja 1926.

Naročila je točno nasloviti na:

„ODEON“ tovarna kosmet. izdelkov in parfumov.

LJUBLJANA, Vegova ulica štev. 8/c.

UNDERWOOD**Knjigovodja**

absolutno samostojen, perfekten bilancist, z daljšo prakso v industrijskih podjetjih,

se takoj sprejme.

Ponudbe s sliko, navedbo referenc in zahtevkov na:

„PETOVIA“

usnjarska industr. d. d., Ptuj, Slovenija.

Absolutno zanesljivi trpežni elegantni

„Wimpassing“ čevlji za sneg in daloše.

15letno lamstvo

Svetovno znani najboljši šivalni stroj je edino le **Stoewer** za rodbinsko in obrtno rabo.

ZALOGA

L. BARAGA, LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA 6/1
Telefon štev. 980.

Upravni svet in ravnateljstvo Slovenske banke v Ljubljani
javljata tužno vest, da je njihov ravnatelj, gospod

Davorin Sladonja

danes ponoči ob 1 nenadoma preminul.

Pogreb se vrši v soboto dne 12. decembra ob pol 4 iz Leonišča na pokopališče pri Sv. Križu.

Elagopokojni nam je bil nadvse vesten, zvest in požrtvovalen sodelavec, kateremu ohranimo trajen in hvaležen spomin.

Lahka mu zemlja!

V Ljubljani, dne 11. decembra 1925.

UPRAVNI SVET IN RAVNATELJSTVO
»SLOVENSKE BANKE«.